

Re-Accredited 'B++' 2.86 CGPA by NAAC

VEER NARMAD SOUTH GUJARAT UNIVERSITY

University Campus, Udhna-Magdalla Road, SURAT - 395 007, Gujarat, India.

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી

યુનિવર્સિટી કેમ્પસ, ઉદ્ધના-મગદલા રોડ, સુરત - ૩૯૫ ૦૦૭, ગુજરાત, ભારત.

Tel : +91 - 261 - 2227141 to 2227146, Toll Free : 1800 2333 011, Fax : +91 - 261 - 2227312

E-mail : info@vnsgu.ac.in, Website : www.vnsgu.ac.in

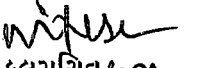
-: પરિપત્ર :-

યુનિવર્સિટી સંલગ્ન ગ્રામ અભ્યાસ વિદ્યાશાખા હેઠળની તમામ કોલેજોનાં આચાર્યશ્રીઓ તથા વિભાગીય વડાશ્રીને જણાવવાનું કે, શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૫-૨૬ થી અમલમાં આવનાર NEP-2020 અંતર્ગત BRS/ BRS (SD) સ્નાતક કક્ષાના 4 Year Honours પ્રોગ્રામના સેમેસ્ટર-૬ ના મેજર વિષયોના અભ્યાસક્રમમાં ભારતીય જ્ઞાન પરંપરાનો (BGP) સમાવેશ કરી તથા અન્ય પેપરોના અભ્યાસક્રમ સુધારા વધારા સાથેના અભ્યાસક્રમ ગ્રામ અભ્યાસ અભ્યાસ સમિતિની તા. ૧૮/૧૧/૨૦૨૫ની સભાનાં ઠરાવ ક્રમાંક:૪ થી મંજૂર કરવા ગ્રામ અભ્યાસ વિદ્યાશાખાને કરેલ ભલામણ ગ્રામ અભ્યાસ વિદ્યાશાખાનાં અધ્યક્ષશ્રીએ વિદ્યાશાખાની મંજૂરીની અપેક્ષાએ વિદ્યાશાખા વતી મંજૂર કરી એકેડેમિક કાઉન્સિલને કરેલ ભલામણ સ્વીકારી એકેડેમિક કાઉન્સિલની તા.૨૭/૧૧/૨૦૨૫ ની સભાનાં ઠરાવ ક્રમાંક : ૧૦૦ થી મંજૂર કરેલ છે. જેનો અમલ કરવા આથી જાણ કરવામાં આવે છે.

બિડાણ: ઉપર મુજબ

ક્રમાંક:ઓથો./પરિપત્ર/સિલેબસ/૩૦૮૯૭/૨૦૨૫

તા.૦૬-૧૨-૨૦૨૫

કુલસચિવ

પ્રતિ,

૧) યુનિવર્સિટી સંલગ્ન ગ્રામ અભ્યાસ વિદ્યાશાખા હેઠળની તમામ કોલેજોનાં આચાર્યશ્રી તથા વિભાગીય વડાશ્રી.

.....આપશ્રીની કોલેજ/વિભાગના સંબંધિત શિક્ષકોને જાણ કરી અમલ કરવા સારૂ.

૨) ડીનશ્રી, ગ્રામ અભ્યાસ વિદ્યાશાખા.

૩) પરીક્ષા નિયામકશ્રી, પરીક્ષા વિભાગ, વીર નર્મદ દ. ગુ. યુનિવર્સિટી, સુરત.

.....તરફ જાણ તેમજ અમલ સારૂ.

Subject Code for Theory [2609000306010001]

Subject Code for Practical [2609000306010002]

VEER NARMAD SOUTH GUJARAT UNIVERSITY, SURAT Syllabus effective from Academic Year-2025-26 BACHELOR OF RURAL STUDIES Four Year Honors (NCF-NEP)						
Program Name	B.R.S.					
Semester	SEM:6					
NCrF Credit Level	4					
Course Type	Major					
Course Sub type	NIL					
Subject Type	Discipline Specific					
Course Code	BRS MJ 114					
Course Level	300					
Course Title	Major Course : ક્ષેત્રવિદ્યા (Agronomy) Course Title : સેન્દ્રિય અને રાસાયણિક ખાતરો (Manures and Fertilizer)					
Credit	Theory:	3	Practical:	1	Total:	4
Effective Form	Academic Year : 2025-2026					
Pre – requisite પૂર્વ જરૂરિયાત	વિદ્યાર્થીઓ ખાતરોનું મહત્વ વગેરેની સમજ કેળવશે. જે અંગેની જાણકારી તેને માટે બહુમૂલ્ય બની રહેશે.					
Purpose Of Course (વિષયની જરૂરિયાત)	ખેતી કાર્યમાં ખાતરો પાયાની જરૂરિયાત છે. ખેતીમાં પહેલેથી જ તેનું મહત્વ રહેલું છે. જેથી, વિદ્યાર્થીઓ સેન્દ્રિય અને રાસાયણિક ખાતરોની જરૂરિયાત અને મહત્વ સમજે.					
Course Objective (વિષયના હેતુઓ)	1. જમીનની સ્થિતિ અનુસાર વિવિધ પાકોમાં વપરાતા વિવિધ ખાતર અને ખાતરોનું જ્ઞાન મેળવે. 2. છોડના પોષક તત્વોની આવશ્યકતા અને છોડને પોષક તત્વોના પરિવહનની પદ્ધતિ અને પોષક તત્વોની ઉપલબ્ધતાને અસર કરતા પરિબળને સમજવા.					
Course Outcomes	CO-1:વિદ્યાર્થીઓ પ્રાચીન સમયથી ભારતમાં કૃષિ ક્ષેત્રના વિકાસ, ભારતીય કૃષિના વિવિધ પ્રકારો (આત્મનિર્ભર ખેતી, સૂકી ખેતી, આર્દ્ર ખેતી, સ્થળાંતરિત ખેતી) તેમજ ભારતીય ખેતી પદ્ધતિઓ અને તેના ઐતિહાસિક પરિપ્રેક્ષને સમજાવી શકે. CO-2:વિદ્યાર્થીઓ સેન્દ્રિય ખાતરોની પ્રસ્તાવના, વ્યાખ્યા અને વિવિધ પ્રકારોને ઓળખી શકે તથા જમીનની ફળદ્રુપતા અને ટકાઉ કૃષિમાં તેની ભૂમિકા સમજાવી શકે. CO-3:વિદ્યાર્થીઓ જૈવિક ખાતરોની વ્યાખ્યા, પ્રકારો અને ઉપયોગ સમજાવી શકે તથા જૈવિક ખાતરોના પર્યાવરણ અને કૃષિ ઉત્પાદન પર થતા પ્રભાવનું વિશ્લેષણ કરી શકે. CO-4:વિદ્યાર્થીઓ રાસાયણિક ખાતરોની વ્યાખ્યા, પ્રકારો અને તેની યોગ્ય માત્રાની ગણતરી કરી શકે તથા ખેતીમાં સંતુલિત ખાતર વપરાશ દ્વારા ઉત્પાદન વધારવા માટે વ્યવહારુ નિર્ણય લઈ શકે.					

Course Content	<p>અભ્યાસક્રમ (સૈદ્ધાંતિક)</p> <p>એકમ - 1</p> <p>1.1 પ્રાચીન સમયમાં ભારતની કૃષિ ક્ષેત્રે ગણના.</p> <p>1.2 ભારતીય કૃષિના પ્રકારો - આત્મ નિર્વાહ ખેતી, સૂકી ખેતી (શુષ્ક ખેતી), આદ્ર ખેતી, સ્થળાંતરિત ખેતી (ઝૂમ ખેતી)</p> <p>1.3 ભારતીય ખેતી પદ્ધતિઓ</p> <p>1.4 ભારતમાં ખેતીનો પરિપ્રેક્ષ અને અભિગમ - પ્રાચીન ઉત્પત્તિ, મધ્ય યુગ, આધુનિક યુગ.</p> <p>એકમ - 2 સેન્દ્રિય ખાતરો - પ્રસ્તાવના, વ્યાખ્યા અને જુદાજુદા સેન્દ્રિય ખાતરો.</p> <p>એકમ - 3 જૈવિક ખાતરો - પ્રસ્તાવના, વ્યાખ્યા અને જુદાજુદા જૈવિક ખાતરો</p> <p>એકમ - 4 રાસાયણિક ખાતરો - પ્રસ્તાવના, વ્યાખ્યા અને જુદાજુદા રાસાયણિક ખાતરો</p> <p>એકમ - 5 રાસાયણિક ખાતરોની ગણતરી.</p> <p>પ્રત્યક્ષકાર્યો:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. સૂકી ખેતી કરતા ખેડૂતોની મુલાકાત લેવી. 2. જુદાજુદા સેન્દ્રિય ખાતરોની ઓળખ કરાવવી. 3. વર્મી કંપોસ્ટ બનાવવું. 4. કંપોષ્ટ ખાતર બનાવવું. 5. વિવિધ રાસાયણિક ખાતરની ઓળખ કરવી. 																																			
Mapping between Cos and PSOs	<table border="1"> <thead> <tr> <th>CO \ PSO</th> <th>PSO-1</th> <th>PSO-2</th> <th>PSO-3</th> <th>PSO-4</th> <th>PSO-5</th> <th>PSO-6</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>CO-1</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>CO-2</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>CO-3</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>CO-4</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>-</td> </tr> </tbody> </table>	CO \ PSO	PSO-1	PSO-2	PSO-3	PSO-4	PSO-5	PSO-6	CO-1	✓	✓	-	-	-	-	CO-2	✓	✓	✓	-	-	-	CO-3	✓	✓	✓	✓	-	-	CO-4	✓	✓	✓	✓	✓	-
CO \ PSO	PSO-1	PSO-2	PSO-3	PSO-4	PSO-5	PSO-6																														
CO-1	✓	✓	-	-	-	-																														
CO-2	✓	✓	✓	-	-	-																														
CO-3	✓	✓	✓	✓	-	-																														
CO-4	✓	✓	✓	✓	✓	-																														
Reference Books	<ol style="list-style-type: none"> 1. જમીન વ્યવસ્થાપન અને પાક સંરક્ષણ - બાબુભાઈ અવરાણી, અનડા પ્રકાશન-અમદાવાદ 2. જમીન વિજ્ઞાન અને વ્યવસ્થા - શ્રી બાબુભાઈ અવરાણી, અનડા પ્રકાશન-અમદાવાદ 3. જમીન વિજ્ઞાન અને વ્યવસ્થા- ડો.હસમુખ સુથાર, લોકભારતી-સણોસરા, જિ.ભાવનગર 4. ઉચ્ચતર જમીન વ્યવસ્થા અને પાક સંરક્ષણ - બાબુભાઈ અવરાણી - અનડા પ્રકાશન, અમદાવાદ 5. કૃષિ ગોવિદ્યા ગુજરાત કૃષિ યુનિવર્સિટી - આણંદ 6. કૃષિ વિજ્ઞાન - ડો.કે.પી પટેલ, ડો.ડી.કે. ડોબરિયા, વી.કે.ગોંડલિયા - એગ્રો ઇન્ફો સર્વિસીસ - આણંદ 7. https://Agriculture Vikas pedia 																																			
Teaching Methodology	વ્યાખ્યાન, ચર્ચા, અવલોકન, પ્રત્યક્ષકાર્યો, સ્વઅભ્યાસ, સેમિનાર અને સ્વાધ્યાય.																																			
Evaluation Method	<p>Internal Assessment : 50 Marks</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. વિકલ્પ પસંદ કરી લખો. (MCQ) (05 Marks) 2. લેખિત કસોટી (20 Marks) 3. હાજરી (5 Marks) 																																			

4. સ્વાધ્યાય (05 Marks)

5. પ્રત્યક્ષ કાર્યો (15 Marks)

External Assessment : 50 Marks

લેખિત કસોટી (35 Marks)

પ્રત્યક્ષ કાર્યો (15 Marks)

Subject Code for Theory [2609000306010003]

Subject Code for Practical [2609000306010004]

VEER NARMAD SOUTH GUJARAT UNIVERSITY, SURAT Syllabus effective from Academic Year-2025-26 BACHELOR OF RURAL STUDIES Four Year Honors (NCF-NEP)						
Program Name	B.R.S					
Semester	SEM:6					
NCrF Credit Level	4					
Course Type	Major					
Course Subtype	NIL					
Subject Type	Discipline Specific					
Course Code	BRS MJ 114					
Course Level	300					
Course Title	Major Course: પશુપાલન (Animal Husbandry) Course Title: ભારતમાં ગાયનું મહત્વ (Importance of Cow in India)					
Credit	Theory:	3	Practical:	1	Total:	4
Effective Form	Academic Year : 2025-2026					
Pre – requisite (પૂર્વ જરૂરિયાત)	ગ્રામ્ય જીવનમાં ગૌ પાલન વધે તેમાટે ગાયોની અગત્યતા જાણી ગૌ પાલનની જાણકારી મેળવવી જરૂરી છે.					
Purpose Of Course(વિષયની જરૂરિયાત)	વિદ્યાર્થી ગાયના મહત્વ વિશે સમજે.					
Course Objective (વિષયના હેતુઓ)	1. ગૌ વંશના ઇતિહાસ વિશે વિદ્યાર્થી સમજે. 2. ગૌ વંશની અગત્યતા વિશે વિદ્યાર્થી સમજે. 3. ગૌ માતાના દૂધનો મહિમા જાણે અને સમજે. 4. ગાયના દૂધથી માનવ રોગો કઈ રીતે દૂર કરી શકાય તે વિશે જાણકારી મેળવે. 5. ગાયોને લગતાં વ્રતો-કથાઓ વિશે વિદ્યાર્થી જાણે અને સમજે. 6. ગાયની ગૌરવશાળી કથાઓ વિશે વિદ્યાર્થી જાણે.					
Course Outcomes	CO:1. વિદ્યાર્થી ગૌ વંશ અને ગૌ વ્યવસ્થાપનનો ઊંડાણથી અભ્યાસ કરશે અને તેની અગત્યતા વિશે જાગૃત થઈ કાર્યો કરતા શીખશે. CO:2. ગૌ માતાના દૂધની લાક્ષણિકતાઓ અને મહિમાનો પ્રચાર પ્રસાર કરશે. CO:3. ગૌ માતાના ઔષધિય ગુણો વિશે લોકોને જાગૃત કરશે. CO:4. ગાયોને લગતાં વ્રતો અને કથાઓ વિશે લોકોને વાકેફ કરશે. CO:5. વિદ્યાર્થી ડેરીફાર્મ/ગૌશાળામાં ગાયોના પ્રત્યક્ષ નિરીક્ષણ દ્વારા તેમની દૈનિક પ્રવૃત્તિઓ, વર્તન અને સંભાળ વિશે સમજ વિકસાવી શકશે; ગાયો સાથે સહવાસ દ્વારા માનવ-પશુ સંબંધની જાગૃતિ મેળવશે તથા પંચગવ્ય બનાવતી ગૌશાળાની મુલાકાત દ્વારા ગાયના દૂધ આધારિત પરંપરાગત રોગોપચાર પ્રક્રિયાનું વ્યવહારુ જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરી શકશે.					

Course Content	<p>અભ્યાસક્રમ (સૈદ્ધાંતિક) :</p> <p>એકમ - 1 ભારતીય ગાયો અને ગૌવંશનો ઇતિહાસ.</p> <p>એકમ - 2 ગાયો તથા ગૌવંશનું મહત્વ.</p> <p>એકમ - 3 ગાયોની ગૌરવશાળી કથાઓ.</p> <p>એકમ - 4 ગૌ માતાના દૂધનો મહિમા અને ગાયના દૂધથી રોગોપચાર.</p> <p>એકમ - 5 ગાયને લાગતાં વ્રતો.</p> <p>પ્રત્યક્ષ કાર્યો :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ડેરીફાર્મ/ગૌશાળામાં ગાયો નું નિરીક્ષણ કરવું. 2. ગૌશાળાની ગાયો ની મુલાકાત લઈ ગાયો સાથે સહવાસ કેળવવો. 3. પંચગવ્ય બનાવતી ગૌશાળાની મુલાકાત લઈ ગાયના દૂધથી રોગોપચાર પ્રક્રિયા વિશે અભ્યાસ કરવો. 																																										
Mapping between Cos and PSOs	<table border="1"> <thead> <tr> <th>CO \ PSO</th> <th>PSO-1 Remembering</th> <th>PSO-2 Understanding</th> <th>PSO-3 Applying</th> <th>PSO-4 Analyzing</th> <th>PSO-5 Evaluating</th> <th>PSO-6 Creating</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>CO-1</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>CO-2</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>-</td> <td>✓</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>CO-3</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>-</td> <td>✓</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>CO-4</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>CO-5</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>✓</td> </tr> </tbody> </table>	CO \ PSO	PSO-1 Remembering	PSO-2 Understanding	PSO-3 Applying	PSO-4 Analyzing	PSO-5 Evaluating	PSO-6 Creating	CO-1	✓	✓	✓	✓	-	-	CO-2	✓	✓	✓	-	✓	-	CO-3	✓	✓	✓	-	✓	-	CO-4	✓	✓	-	-	-	-	CO-5	✓	✓	✓	✓	✓	✓
CO \ PSO	PSO-1 Remembering	PSO-2 Understanding	PSO-3 Applying	PSO-4 Analyzing	PSO-5 Evaluating	PSO-6 Creating																																					
CO-1	✓	✓	✓	✓	-	-																																					
CO-2	✓	✓	✓	-	✓	-																																					
CO-3	✓	✓	✓	-	✓	-																																					
CO-4	✓	✓	-	-	-	-																																					
CO-5	✓	✓	✓	✓	✓	✓																																					
Reference Books	<ol style="list-style-type: none"> 1. ગાય જ્ઞાન અને વિજ્ઞાન – શાંતિકુમાર જ.ભટ્ટ ધનશ્યામ ગોપાલન ટ્રસ્ટ 2. ગૌ માતાનું દૂધ અમૃત સંજીવની- ચીનુભાઈ ન.પટેલ (ગોરજ) –સંત વિનોબા ગ્રામ સ્વરાજ આશ્રમ. 3. બેલડાનું બીજું ભાંડરડુ ગોપાલન – હિરજીભાઈ ભીંગરાડીયા –રવિકૃપા ટ્રસ્ટ-લોકભારતી સણોસરા. 4. સંસ્કૃતિનો પ્રાણ ગોપાલન- પ્રાણજીવનકાલરીયા 																																										
Teaching Methodology	વ્યાખ્યાન, ચર્ચા, અવલોકન, પ્રત્યક્ષકાર્યો, સ્વઅભ્યાસ, સેમિનાર અને સ્વાધ્યાય.																																										
Evaluation Method	<p>Internal Assessment : 50 Marks</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. વિકલ્પ પસંદ કરી લખો. (MCQ) (05 Marks) 2. લેખિત કસોટી (20 Marks) 3. હાજરી (5 Marks) 4. સ્વાધ્યાય (05 Marks) 5. પ્રત્યક્ષ કાર્યો (15 Marks) <p>External Assessment : 50 Marks</p> <p>લેખિત કસોટી (35 Marks)</p> <p>પ્રત્યક્ષ કાર્યો (15 Marks)</p>																																										

Subject Code for Theory [2609000306010005]

Subject Code for Practical[2609000306010006]

VEER NARMAD SOUTH GUJARAT UNIVERSITY, SURAT

Syllabus effective from Academic Year-2025-26

BACHELOR OF RURAL STUDIES

Four Year Honors (NCF-NEP)

Program Name	B.R.S.				
Semester	SEM:6				
NCrF Credit Level	4				
Course Type	Major				
Course Sub type	NIL				
Subject Type	Discipline Specific				
Course Code	BRS MJ 114				
Course Level	300				
Course Title	Major Course: બાગાયત અને વનવિદ્યા)Horticulture and Forestry (Course Title: (કાષ્ટ વિજ્ઞાન અને તકનીકી (Wood science and Technology)				
Credit	Theory:	3	Practical:	1	Total: 4
Effective Form	Academic Year : 2025-2026				
Pre – requisite પૂર્વ જરૂરિયાત	વિદ્યાર્થી લાકડાનાં જુદી જુદી ટેકનોલોજી દ્વારા થતા ઉત્પાદન વિશે જાગૃત હોવો જરૂરી છે.				
Purpose Of Course (વિષયની જરૂરિયાત)	લાકડાના ગુણધર્મો આધારિત જુદી જુદી ટેકનોલોજી દ્વારા તેના ઉત્પાદન વિશે જાગૃત થાય.				
Course Objective (વિષયના હેતુઓ	વિદ્યાર્થીઓ લાકડા માંથી બનતી વસ્તુઓની ટેકનોલોજી વિશે સમજે.				
Course Outcomes	<p>CO-1:વિદ્યાર્થી પ્રાચીન ભારતમાં લાકડાની ટેકનોલોજીનો વિકાસ, હડપ્પા સંસ્કૃતિમાં લાકડાનો ઉપયોગ, સ્થાપત્ય અને બાંધકામમાં કોતરણી કલા, તેમજ સંખેડા ક્રાફ્ટ જેવી પરંપરાગત ફર્નિચર અને કલા સાથે ઓજારો તથા બળતણ તરીકે લાકડાના ઉપયોગને સમજી અને સમજાવી શકશે.</p> <p>CO-2:વિદ્યાર્થી કોમ્પોઝિટ વુડની વ્યાખ્યા, તેના ગુણધર્મો, પ્રકારો અને ઉપયોગો વિશે જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરી શકશે તેમજ પ્લાયવુડ, MDF, પાર્ટીકલ બોર્ડ અને WPC જેવા સંયુક્ત લાકડાંના ગુણધર્મો અને વપરાશને ઓળખી શકશે.</p> <p>CO-3:વિદ્યાર્થી ટકાઉપણાના આધારે લાકડાંનું વર્ગીકરણ કરી શકશે તથા લાકડાનો પાણી સાથેનો સંબંધ, ભેજ, શોષણ અને તેના ગુણધર્મો પર પડતી અસરને સમજાવી શકશે.</p> <p>CO-4:વિદ્યાર્થી પલ્પ અને કાગળ ઉદ્યોગનો પરિચય, કાચો માલ, પલ્પ બ્લીચિંગની પ્રક્રિયા, કાગળ બનાવવાની સ્ટોક તૈયારીની મુખ્ય પ્રક્રિયાઓ (રિફાઇનિંગ, મિશ્રણ), સ્ટોકમાં ઉમેરાતા ઘટકો તથા પલ્પ બ્લીચિંગ પછીની વિવિધ પ્રક્રિયાઓનું વિશ્લેષણ કરી શકશે.</p> <p>CO-5:વિદ્યાર્થી લાકડાના ફાયદા અને ગેરફાયદાઓ જેમ કે ટકાઉપણું, સૌંદર્ય, ઇન્સ્યુલેશન, સાઉન્ડ પૂર્રિંગ, ઇકો-ફ્રેન્ડલી અને આયુર્વેદિક મહત્વ તેમજ જાળવણી, જીવાતો, ખર્ચ, આગ અને વજન</p>				

	સંબંધિત સમસ્યાઓનું મૂલ્યાંકન કરી શકશે તથા પ્લાયવુડ ઉદ્યોગ અને પેપર મીલની મુલાકાત દ્વારા વ્યવહારુ જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરી શકશે.
Course Content	<p>અભ્યાસક્રમ (સૈદ્ધાંતિક)</p> <p>એકમ 1</p> <p>પ્રાચીન ભારતમાં લાકડાની ટેકનોલોજી</p> <p>1. આર્કિટેક્ચર અને બાંધકામ) સ્થાપત્ય અને બાંધકામ (</p> <ul style="list-style-type: none"> - હડપ્પા સંસ્કૃતિ, કોતરણી 2. ફર્નિચર અને કલા - સંખેડા કાફ્ટ 3. અન્ય ઉપયોગો ઓજારો, અને બળતણ ઉપયોગ. <p>એકમ 2</p> <p>"કોમ્પોઝિટ વુડ)"સંયુક્ત લાકડું અથવા એન્જીનિયર્ડ લાકડું(</p> <ul style="list-style-type: none"> - કમ્પોઝિટ વુડ ના ગુણધર્મો, પ્રકારો, ઉપયોગો. - ગુણધર્મો -પ્લાયવુડ, MDF (મધ્યમ ઘનતા ફાઇબર બોર્ડ, પાર્ટીકલ બોર્ડ WPC (વુડ પ્લાસ્ટિક કમ્પોઝિટ(<p>એકમ 3</p> <p>ટકાઉપણું આધારિત લાકડાનું વર્ગીકરણ.</p> <p>લાકડાનો પાણી સાથેનો સંબંધ</p> <p>એકમ-4</p> <p>પલ્પ અને કાગળ ઉદ્યોગ નો પરિચય અને કાચો માલ.</p> <p>પલ્પ બ્લીચિંગ</p> <ul style="list-style-type: none"> - કાગળ બનાવવા માટે સ્ટોક તૈયારીમાં મુખ્ય પ્રક્રિયા. 1. રિફાઇનિંગ 2. મિશ્રણ - સ્ટોકમાં ઉમેરાતા ઘટકો - પલ્પ બ્લીચીંગ પછીની પ્રક્રિયાઓ. - ફાઇબરની પ્રક્રિયા, સફાઈ અને સ્કિનિંગ, રાસાયણિક ઉમેરણો. <p>એકમ 5</p> <p>લાકડા(Wood) ના ફાયદા અને ગેરફાયદા.</p> <p>ટકાઉ, સૌંદર્ય, ઇન્સ્યુલેશન અને સાઉન્ડ પૂર્રિંગ, કાર્યક્ષમતા.</p> <p>પર્યાવરણીય આનંદ) ઇકો ફ્રેન્ડલી(,આયુર્વેદિક, ગેરફાયદા</p> <p>જાળવણી, જીવાતોનો ઉપદ્રવ,ખર્ચ ,આગ, વજન ,ગુણવત્તા.</p> <p>પ્રત્યક્ષ કાર્યો :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. પ્લાયવુડ ઉદ્યોગની મુલાકાત લેવી. 2. પેપર મીલની મુલાકાત લેવી.

Mapping between Cos and PSOs	Course Outcomes (COs) ↓ / PSOs →	PSO-1 Remembering	PSO-2 Understanding	PSO-3 Applying	PSO-4 Analyzing	PSO-5 Evaluating	PSO-6 Creating
	CO-1	✓	✓	-	-	-	-
	CO-2	✓	✓	✓	-	-	-
	CO-3	✓	✓	-	✓	-	-
	CO-4	-	✓	-	✓	✓	
	CO-5	✓	✓	✓	-	✓	✓
Reference Books	<p>સંદર્ભ ગ્રંથો :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. શાકભાજી વિજ્ઞાન - બાબુભાઈ અવરાણી 2. શાકભાજી પાકોની ખેતી - કૃષિ યુનિવર્સિટી-જૂનાગઢ 3. કૃષિ ગોવિદ્યા - કૃષિ યુનિવર્સિટી-આણંદ 						
Teaching Methodology	વ્યાખ્યાન, ચર્ચા, અવલોકન, પ્રત્યક્ષકાર્યો, સ્વઅભ્યાસ, સેમિનાર અને સ્વાધ્યાય.						
Evaluation Method	<p>Internal Assessment : 50 Marks</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. વિકલ્પ પસંદ કરી લખો. (MCQ) (05 Marks) 2. લેખિત કસોટી (20 Marks) 3. હાજરી (5 Marks) 4. સ્વાધ્યાય (05 Marks) 5. પ્રત્યક્ષ કાર્યો (15 Marks) <p>External Assessment : 50 Marks</p> <p>લેખિત કસોટી (35 Marks)</p> <p>પ્રત્યક્ષ કાર્યો (15 Marks)</p>						

VEER NARMAD SOUTH GUJARAT UNIVERSITY, SURAT Syllabus effective from Academic Year-2025-26 BACHELOR OF RURAL STUDIES Four Year Honors (NCF-NEP)					
Program Name	B.R.S.				
Semester	SEM:6				
NCrF Credit Level	4				
Course Type	Major				
Course Sub type	NIL				
Subject Type	Discipline Specific				
Course Code	BRS MJ 114				
Course Level	300				
Course Title	Major Course: ગ્રામ વિસ્તરણ (Rural Extension) Course Title: ગ્રામ વિસ્તરણ માટે પંચાયતીરાજ (Panchayatiraj For Rural Extension)				
Credit	Theory:	3	Practical:	1	Total: 4
Effective Form	Academic Year : 2025-2026				
Pre – requisite પૂર્વ જરૂરિયાત	ગ્રામ વિસ્તરણ માટે પંચાયતીરાજ વ્યવસ્થા મહત્વનો ભાગ ભજવતી હોય છે, વિસ્તરણ શિક્ષણના વિદ્યાર્થીઓને વિસ્તરણ કાર્યમાં પંચાયતીરાજ વ્યવસ્થા કેવી રીતે ઉપયોગી બની રહે તે શીખવાનો મહત્વનો આશય રહેલો છે.				
Purpose Of Course (વિષયની જરૂરિયાત)	વિદ્યાર્થીઓ સત્તાના વિકેન્દ્રીકરણનું મહત્વ સમજે અને પંચાયતીરાજના માળખાંથી પરિચિત થાય.				
Course Objective (વિષયના હેતુઓ)	<ol style="list-style-type: none"> વિદ્યાર્થીઓ ગ્રામ વિસ્તરણ માટે પંચાયતીરાજનું મહત્વ જાણે અને પંચાયતીરાજને વિસ્તારથી સમજવાનો પ્રયાસ કરે. પંચાયતીરાજનું ત્રિ-સ્તરીય માળખું અને તેનાં હોદ્દાઓ અંગે વિસ્તૃત માહિતી મેળવે. 				
Course Outcomes	<p>CO-1: વિદ્યાર્થી ભારતમાં પંચાયતીરાજની ઐતિહાસિક પૃષ્ઠભૂમિ અને તેના વિકાસક્રમને સમજાવી શકે.</p> <p>CO-2: વિદ્યાર્થી પંચાયતીરાજના ત્રિ-સ્તરીય માળખાં (ગ્રામ, તાલુકા અને જિલ્લા પંચાયત)ની રચના અને કાર્ય સમજાવી શકે.</p> <p>CO-3: વિદ્યાર્થી પંચાયતીરાજનો અર્થ, ઉદ્દેશ્ય અને ગ્રામ્ય સમાજ પર તેની સામાજિક અસરો સમજાવી શકે.</p> <p>CO-4: વિદ્યાર્થી 73મા અને 74મા બંધારણીય સુધારાની મુખ્ય જોગવાઈઓનું વિશ્લેષણ કરી શકે.</p> <p>CO-5: વિદ્યાર્થી પંચાયતીરાજના વિવિધ સ્તરના હોદ્દાઓની ભૂમિકા સમજાવી શકે તથા પ્રત્યક્ષ કાર્યો દ્વારા પંચાયતીરાજની કામગીરીની અસરકારકતા અંગે અહેવાલ તૈયાર કરી શકે.</p>				

Course Content	<p>અભ્યાસ ક્રમ :</p> <p>એકમ - 1 ભારતમાં પંચાયતીરાજની ઐતિહાસિક પૃષ્ઠભૂમિ</p> <p>એકમ - 2 પંચાયતીરાજનું ત્રિ-સ્તરીય માળખું</p> <p>2.1 ગ્રામ પંચાયત</p> <p>2.2 તાલુકા પંચાયત</p> <p>2.3 જિલ્લા પંચાયત</p> <p>એકમ - 3 પંચાયતીરાજ અર્થ, પંચાયતીરાજનો ઉદ્દેશ્ય, પંચાયતીરાજની સામાજિક અસરો.</p> <p>એકમ - 4</p> <p>73 મો અને 74 મો બંધારણીય સુધારો</p> <p>4.1 73 મા બંધારણીય સુધારાની મુખ્ય જોગવાઈઓ</p> <p>4.2 74 મા બંધારણીય સુધારાની મુખ્ય જોગવાઈઓ</p> <p>એકમ - 5 પંચાયતીરાજના વિવિધ સ્તરના હોદ્દાદારો</p> <p>5.1 ગ્રામ પંચાયતના હોદ્દાદારો : તાલાટી, સરપંચ, ગ્રામ પંચાયતના સભ્યો</p> <p>5.2 તાલુકા પંચાયતના હોદ્દાદારો : તાલુકા વિકાસ અધિકારી, તાલુકા પંચાયતના પ્રમુખ, તાલુકા પંચાયતના સભ્યો</p> <p>5.3 જિલ્લા પંચાયતના હોદ્દાદારો : જિલ્લા વિકાસ અધિકારી, જિલ્લા પંચાયતના પ્રમુખ, જિલ્લા પંચાયતના સભ્યો</p> <p>પ્રત્યક્ષ કાર્યો :</p> <p>1. ગ્રામ પંચાયતના હોદ્દાદાર તરીકે સરપંચની મુલાકાત લઈ સરપંચની કામગીરી જાણી અહેવાલ લેખન કરો.</p> <p>2. તાલુકા પંચાયતની મુલાકાત અંગેનો અહેવાલ બનાવો.</p> <p>3. ગામમાં લોકોની મુલાકાત કરી પંચાયતીરાજની કામગીરીની અસરકારકતા અંગેનો અહેવાલ બનાવો.</p>
-----------------------	---

Mapping between Cos and PSOs	CO \ PSO	1Remembering	2Understanding	3Applying	4Analyzing	5Evaluating	6Creating
	CO-1	✓	✓	-	-	-	-
	CO-2	✓	✓	-	-	-	-
	CO-3	✓	✓	-	-	-	-
	CO-4	-	✓	-	✓	-	-
	CO-5	-	✓	✓	✓	✓	✓

Reference Books	<p>1. વિસ્તરણ શિક્ષણ - શ્રી બાબુભાઈ અવરાણી, અનડા પ્રકાશન - અમદાવાદ.</p> <p>2. કૃષિ વિસ્તરણ શિક્ષણ - ઈશ્વરભાઈ પટેલ અને અન્ય યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ-અમદાવાદ</p> <p>3. દ્રશ્ય-શ્રાવ્ય શિક્ષણ - ધીરજલાલ ભાવસાર, નવભારત - અમદાવાદ</p> <p>4. Extension and Communication for Development O.P. Dhammu & H.P. Bhatnagar Oxford and IBH Publishing Co-Pvt. Ltd.</p> <p>5. Extension Education and Rural Development Santhe Govind and G. Tamilselvi Agrobios (India) Jodhpur</p> <p>6. પ્રસાર શિક્ષા, ડૉ.વૃન્દા સિંહ, પંચશીલ પ્રકાશન, જયપુર.</p>
------------------------	--

	<p>7. ભારતમાં ગ્રામીણ વિકાસનાં સામાજિક પાસાં, પ્રા.એ.જી.શાહ અને પ્રા.જે.કે.દવે, અનડા બુક ડિપો, અમદાવાદ.</p> <p>8. પંચાયતીરાજ, સંજય પાઠડાળ અને અન્ય, યુવા ઉપનિષદ પ્રકાશન, સુરત.</p>
Teaching Methodology	વ્યાખ્યાન, ચર્ચા, અવલોકન, પ્રત્યક્ષકાર્યો, સ્વઅભ્યાસ, સેમિનાર અને સ્વાધ્યાય.
Evaluation Method	<p>Internal Assessment : 50 Marks</p> <p>1. વિકલ્પ પસંદ કરી લખો. (MCQ) (05 Marks)</p> <p>2. લેખિત કસોટી (20 Marks)</p> <p>3. હાજરી (5 Marks)</p> <p>4. સ્વાધ્યાય (05 Marks)</p> <p>5. પ્રત્યક્ષ કાર્યો (15 Marks)</p> <p>External Assessment : 50 Marks</p> <p>લેખિત કસોટી (35 Marks)</p> <p>પ્રત્યક્ષ કાર્યો (15 Marks)</p>

VEER NARMAD SOUTH GUJARAT UNIVERSITY, SURAT Syllabus effective from Academic Year-2025-26 BACHELOR OF RURAL STUDIES Four Year Honors (NCF-NEP)					
Program Name	B.R.S.				
Semester	SEM:6				
NCrF Credit Level	4				
Course Type	Major				
Course Subtype	NIL				
Subject Type	Discipline Specific				
Course Code	BRS MJ 114				
Course Level	300				
Course Title	Course : ગ્રામ વિકાસ અને વ્યવસ્થાપન (Rural Development & Management) Course Title : ગ્રામીણ સામાજિક સેવાઓ (Rural Social Services)				
Credit	Theory:	3	Practical:	1	Total: 4
Effective Form	Academic Year : 2025-2026				
Pre – requisite પૂર્વજરૂરિયાત	અનાદિકાળથી માનવજીવન વિવિધ જરૂરિયાતો પર આધિન હોય છે, તથા આ જરૂરિયાતો વિના માનવીનું જીવન અશક્ય હોવાથી તેના વિકાસને સમજવું જરૂરી છે.				
Purpose Of Course (વિષયનીજરૂરિયાત)	વિદ્યાર્થીઓ ગ્રામીણ લોકોની પ્રાથમિક જરૂરિયાતોને ઓળખે અને જાણકાર થાય.				
Course Objective (વિષયનાહેતુઓ)	<ol style="list-style-type: none"> 1. પ્રાચીન કાળથી આદિમાનવ દ્વારા વિવિધ સેવાઓના વિકાસ વિશે જાણે. 2. ગ્રામીણ લોકોની પ્રાથમિક જરૂરિયાતો જાણે અને સમજે. 3. પ્રાથમિક સેવાઓની ઐતિહાસિક પૃષ્ઠભૂમિ સમજે. 4. પ્રાથમિક સેવાઓની વર્તમાન યોજનાઓથી પરિચિત થાય. 				
Course Outcomes	<p>CO-1: વિદ્યાર્થી પ્રાચીન કાળમાં ગ્રામીણ સેવાઓના વિકાસ, આદિમાનવનું જીવન, અગ્નિ અને ચક્રની શોધ તથા સિંધુ ખીણ સભ્યતાની આવાસ પદ્ધતિ સમજાવી શકે.</p> <p>CO-2: વિદ્યાર્થી ગ્રામીણ ભારતમાં સ્વાસ્થ્યની સ્થિતિ, રાષ્ટ્રીય સ્વાસ્થ્ય કાર્યક્રમો અને પરિવાર કલ્યાણ સેવાઓની ભૂમિકા સમજાવી શકે.</p> <p>CO-3: વિદ્યાર્થી ગ્રામીણ સમાજમાં શિક્ષણનું મહત્વ તથા રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ 1986 અને 2020ના મુખ્ય લક્ષણો સમજાવી શકે.</p> <p>CO-4: વિદ્યાર્થી ગ્રામીણ સમાજમાં આવાસ સેવાઓની ભૂમિકા તથા રાષ્ટ્રીય આવાસ નીતિ અને પ્રધાનમંત્રી આવાસ યોજનાના હેતુઓ સમજાવી શકે.</p> <p>CO-5: વિદ્યાર્થી ગ્રામીણ સમાજમાં પાણી સેવાઓની આવશ્યકતા, વર્તમાન પાણી યોજનાઓ અને પ્રત્યક્ષ કાર્યો દ્વારા સામાજિક સેવાઓનું અવલોકન કરી અહેવાલ તૈયાર કરી શકે.</p>				

Course Content	<p>અભ્યાસક્રમ (સૈદ્ધાંતિક)</p> <p>એકમ – 1 પ્રાચીન કાળમાં ગ્રામીણ સેવાઓનો વિકાસ:</p> <p>1.1 આદિમાનવ-ભટકતું જીવન.</p> <p>1.2 અગ્નિ તથા ચક્રની શોધ અને ઉપયોગ.</p> <p>1.3 સિંધુ ખીણ સભ્યતામાં મકાનોની પદ્ધતિ.</p> <p>એકમ – 2 સ્વાસ્થ્ય સેવાઓ:</p> <p>2.1 ગ્રામીણ ભારતમાં સ્વાસ્થ્યની સ્થિતિ.</p> <p>2.2 રાષ્ટ્રીય સ્વાસ્થ્ય કાર્યક્રમ.</p> <p>2.3 પરિવાર કલ્યાણ સેવાઓ.</p> <p>એકમ – 3 શિક્ષણ સેવાઓ:</p> <p>3.1 ગ્રામીણ સમાજમાં શિક્ષણ</p> <p>3.2 રાષ્ટ્રીય શિક્ષણનીતિ 1986</p> <p>3.3 રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ 2020</p> <p>એકમ - 4 આવાસ સેવાઓ:</p> <p>4.1 ગ્રામીણ સમાજમાં આવાસની ભૂમિકા.</p> <p>4.2 રાષ્ટ્રીય આવાસ નીતિ.</p> <p>4.3 પ્રધાનમંત્રી આવાસ યોજના.</p> <p>એકમ – 5 પાણીની સેવાઓ:</p> <p>5.1 ગ્રામીણ સમાજમાં આવશ્યકતા.</p> <p>5.2 ટેકનોલોજી મિશન</p> <p>5.3 પાણીની વર્તમાન યોજનાઓ.</p> <p>5.4 સામાજિક અન્વેષણ</p> <p>પ્રત્યક્ષ કાર્યો :</p> <p>1 ગ્રામ પંચાયતની મુલાકાત લઈ સામાજિક સેવાઓ માટે થતી કામગીરીનો અભ્યાસ કરવો.</p> <p>2. ગામમાં વિવિધ યોજનાના લાભાર્થીઓની મુલાકાત લઈ અહેવાલ બનાવવો.</p>																																																
Mapping between Cos and PSOs	<table border="1"> <thead> <tr> <th>CO \ PSO</th> <th>PSO-1 Remembering</th> <th>PSO-2 Understanding</th> <th>PSO-3 Applying</th> <th>PSO-4 Anaylzing</th> <th>PSO-5 Evaluating</th> <th>PSO-6 Creating</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>CO-1</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>CO-2</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>CO-3</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>CO-4</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>CO-5</td> <td>-</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>✓</td> </tr> </tbody> </table>							CO \ PSO	PSO-1 Remembering	PSO-2 Understanding	PSO-3 Applying	PSO-4 Anaylzing	PSO-5 Evaluating	PSO-6 Creating	CO-1	✓	✓	-	-	-	-	CO-2	✓	✓	-	-	-	-	CO-3	✓	✓	-	-	-	-	CO-4	✓	✓	-	-	-	-	CO-5	-	✓	✓	✓	✓	✓
CO \ PSO	PSO-1 Remembering	PSO-2 Understanding	PSO-3 Applying	PSO-4 Anaylzing	PSO-5 Evaluating	PSO-6 Creating																																											
CO-1	✓	✓	-	-	-	-																																											
CO-2	✓	✓	-	-	-	-																																											
CO-3	✓	✓	-	-	-	-																																											
CO-4	✓	✓	-	-	-	-																																											
CO-5	-	✓	✓	✓	✓	✓																																											
Reference Books	<p>સંદર્ભ ગ્રંથો :</p> <p>1. ગ્રામીણ વિકાસ-ડો. પાડુલ જે.જોશી. અનડા બુક ડીપો.</p> <p>2. ભારતનો ઇતિહાસ-સંજય પાઠશાળા યુવા ઉપનિષદ.</p> <p>3. સરકારી યોજનાઓ-ડી. આર. પટેલ અતુલ પ્રકાશન.</p>																																																
Teaching Methodology	<p>વ્યાખ્યાન, ચર્ચા, અવલોકન, પ્રત્યક્ષકાર્યો, સ્વઅભ્યાસ, સેમિનાર અને સ્વાધ્યાય.</p>																																																

Evaluation Method	Internal Assessment : 50 Marks 1. વિકલ્પ પસંદ કરી લખો. (MCQ) (05 Marks) 2. લેખિત કસોટી (20 Marks) 3. હાજરી (5 Marks) 4. સ્વાધ્યાય (05 Marks) 5. પ્રત્યક્ષ કાર્યો (15 Marks) External Assessment : 50 Marks લેખિત કસોટી (35 Marks) પ્રત્યક્ષ કાર્યો (15 Marks)
--------------------------	---

VEER NARMAD SOUTH GUJARAT UNIVERSITY, SURAT Syllabus effective from Academic Year-2025-26 BACHELOR OF RURAL STUDIES Four Year Honors (NCF-NEP)					
Program Name	B.R.S.				
Semester	SEM:6				
NCrF Credit Level	4				
Course Type	Major				
Course Sub type	NIL				
Subject Type	Discipline Specific				
Course Code	BRS MJ 115				
Course Level	300				
Course Title	Major Course: ક્ષેત્રવિદ્યા (Agronomy) Course Title: કૃષિ પાકોમાં મૂલ્યવર્ધન (Value Addition in Agricultural Crops)				
Credit	Theory:	3	Practical:	1	Total: 4
Effective Form	Academic Year : 2025-2026				
Pre – requisite પૂર્વજરૂરિયાત	વિદ્યાર્થીઓ ખેતી પાકોમાં અને બાગાયતિ પાકોમાં મૂલ્યવર્ધનનું મહત્વ વગેરેની સમજ કેળવશે. જે અંગેની જાણકારી તેને માટે બહુમૂલ્ય બની રહેશે.				
Purpose Of Course (વિષયની જરૂરિયાત)	વિદ્યાર્થીઓ વિવિધ કૃષિ પાકોમાં મૂલ્યવર્ધન વિશેની વિસ્તૃત જાણકારી પ્રાપ્ત કરે.				
Course Objective (વિષયના હેતુઓ)	1. વિદ્યાર્થીઓ જુદા જુદા પાકોના મૂલ્યવર્ધન વિશે સમજે. 2. મૂલ્યવર્ધન પ્રક્રિયાની જાણકારી મેળવી સ્વરોજગારીની તકો ઉભી કરે. 3. મૂલ્યવર્ધનની યાંત્રિકીકરણની સમજ વિકસાવવી. 5. ખેડૂતોની આવક વધારવામાં મૂલ્યવર્ધનની ભૂમિકા વિશે સમજે.				
Course Outcomes	CO-1-વિદ્યાર્થીઓ કૃષિમાં મૂલ્યવર્ધનનો અર્થ, તેનું મહત્વ તથા ખેડૂતોની આવક વધારવામાં તેની ભૂમિકા સમજાવી શકે તેમજ ગ્રેડિંગ, પ્રોસેસિંગ, પેકેજિંગ, કોલ્ડ સ્ટોરેજ, પ્રમાણપત્ર અને બાયોટેકનોલોજી જેવા ઘટકોની ઓળખ કરી શકે. CO-2-વિદ્યાર્થીઓ મૂલ્યવર્ધનને અસર કરતાં પરિબલો જેમ કે ટેકનોલોજી, ગુણવત્તા, માંગ-પુરવઠો, ભૌતિક સગવડતા, બજાર વ્યવસ્થા, ગ્રાહક વર્તન, સરકારની નીતિઓ, કર વ્યવસ્થા તથા IT ના ઉપયોગને સમજાવી શકે. CO-3-વિદ્યાર્થીઓ ધાન્ય તથા કઠોળ વર્ગના પાકો (ડાંગર, જુવાર, ઘઉં, મગ, તુવેર, ચણા) માટેની વિવિધ મૂલ્યવર્ધન પદ્ધતિઓ સમજાવી શકે અને તેના આર્થિક લાભોનું વિશ્લેષણ કરી શકે. CO-4-વિદ્યાર્થીઓ તેલીબિયા પાકો (મગફળી, તલ, રાઈ) તથા રોકડીયા પાકો (શેરડી, કપાસ, એરંડા) માટેની મૂલ્યવર્ધન પદ્ધતિઓ સમજીને યોગ્ય પદ્ધતિ પસંદ કરવાની ક્ષમતા વિકસાવી શકે.				

	CO-5 વિદ્યાર્થીઓ બાગાયતી પાકો—ફળ પાકો (કેરી, ચીકુ, જામફળ, કેળા) તથા શાકભાજી પાકો (ટામેટા, બટાકા, ડુંગળી)—માં મૂલ્યવર્ધનની પદ્ધતિઓનો વ્યવહારુ ઉપયોગ કરી શકે તેમજ પ્રત્યક્ષકાર્યો દ્વારા કૃષિ આધારિત ઉદ્યોગ વિકાસ માટે રિપોર્ટ તૈયાર કરી શકે.																																										
Course Content	<p>અભ્યાસક્રમ (સૈદ્ધાંતિક)</p> <p>એકમ - 1 મૂલ્યવર્ધનનો અર્થ, તેનું મહત્વ અને ખેડૂતોની આવક વધારવામાં ભૂમિકા , ગ્રેડિંગ, પ્રોસેસિંગ, પેકેજીંગ, કોલ્ડ સ્ટોરેજ, પ્રમાણપત્ર, બાયો ટેકનોલોજી વગેરે.</p> <p>એકમ - 2 મૂલ્યવર્ધનને અસર કરતાં પરિબલો : ટેકનોલોજી, ગુણવત્તા, માંગ અને પુરવઠો, ભૌતિક સગવડતા, બજાર, ગ્રાહક, સરકારની નીતિ, ટેક્સ, IT નો ઉપયોગ વગેરે.</p> <p>એકમ - 3 ધાન્ય અને કઠોળ વર્ગના પાકોનું મૂલ્યવર્ધન:</p> <p>1. ધાન્ય વર્ગ પાકોનું મૂલ્યવર્ધન : 1. ડાંગર 2. જુવાર 3. ઘઉં</p> <p>2. કઠોળ વર્ગના પાકોનું મૂલ્યવર્ધન : 1. મગ 2. તુવેર 3. ચોખા</p> <p>એકમ - 4 તેલીબિયા અને રોકડીયા વર્ગના પાકોનું મૂલ્યવર્ધન:</p> <p>1. તેલીબિયાં પાકોનું મૂલ્યવર્ધન : 1. મગફળી 2. તલ 3. રાઇ</p> <p>2. રોકડીયા પાકોમાં મૂલ્યવર્ધન : 1. શેરડી 2. કપાસ</p> <p>3. એરંડા</p> <p>એકમ - 5 બાગાયતી પાકોનું મૂલ્યવર્ધન</p> <p>1. ફળ પાકોનું મૂલ્યવર્ધન : 1. કેરી 2. ચીકુ 3. જામફળ 4. કેળા</p> <p>2. શાકભાજી પાકોનું મૂલ્યવર્ધન : 1. ટામેટા 2. બટાકા 3. ડુંગળી</p> <p>પ્રત્યક્ષકાર્યો:</p> <p>1. વિવિધ આધુનિક મૂલ્યવર્ધન માટેના સાધનોની માહિતી મેળવવી.</p> <p>2. જુદાજુદા પ્રકારના મૂલ્યવર્ધનની જાણકારી પ્રાપ્ત કરવા મૂલ્ય વર્ધન કેન્દ્રની મુલાકાત લેવી.</p> <p>3. વિવિધ પાકોના મૂલ્યાંકન વિશેનો રિપોર્ટ તૈયાર કરવો.</p>																																										
Mapping between Cos and PSOs	<table border="1"> <thead> <tr> <th>CO \ PSO</th> <th>PSO-1</th> <th>PSO-2</th> <th>PSO-3</th> <th>PSO-4</th> <th>PSO-5</th> <th>PSO-6</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>CO-1</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>CO-2</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>-</td> <td>✓</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>CO-3</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>CO-4</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>-</td> <td>✓</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>CO-5</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>✓</td> </tr> </tbody> </table>	CO \ PSO	PSO-1	PSO-2	PSO-3	PSO-4	PSO-5	PSO-6	CO-1	✓	✓	-	-	-	-	CO-2	✓	✓	-	✓	-	-	CO-3	✓	✓	✓	✓	-	-	CO-4	✓	✓	✓	-	✓	-	CO-5	✓	✓	✓	✓	✓	✓
CO \ PSO	PSO-1	PSO-2	PSO-3	PSO-4	PSO-5	PSO-6																																					
CO-1	✓	✓	-	-	-	-																																					
CO-2	✓	✓	-	✓	-	-																																					
CO-3	✓	✓	✓	✓	-	-																																					
CO-4	✓	✓	✓	-	✓	-																																					
CO-5	✓	✓	✓	✓	✓	✓																																					
Reference Books	<p>. ફળ વિશેષાંક - કૃષિ ગોવિદ્યા - ગુજરાત કૃષિ યુનિવર્સિટી, આણંદ</p> <p>2. ખેડૂત માર્ગદર્શિકા - ગુજરાત કૃષિ યુનિવર્સિટી- નવસારી</p> <p>3. મૂલ્ય વર્ધન - ગુજરાત કૃષિ યુનિવર્સિટી, આણંદ</p> <p>4. શાકભાજી વિભાગ - સરદાર સ્મૃતિ કેન્દ્ર - ગુજરાત કૃષિ યુનિવર્સિટી, આણંદ</p> <p>5. કૃષિ ગોવિદ્યા - ગુજરાત કૃષિ યુનિવર્સિટી, આણંદ</p> <p>6. ખેતીમાં ઉદ્યોગ સાહસિકતા, મૂલ્યવૃદ્ધિ અને ગ્રામીણ ટેકનોલોજીના સથવારે ચાલો સમાજને આત્મ નિર્ભર બનાવીએ.- ઉચ્ચ શિક્ષણ કમિશ્નરશ્રીની કચેરી - ગાંધીનગર</p>																																										

Teaching Methodology	વ્યાખ્યાન, ચર્ચા, અવલોકન, પ્રત્યક્ષકાર્યો, સ્વઅભ્યાસ, સેમિનાર અને સ્વાધ્યાય.
Evaluation Method	Internal Assessment : 50 Marks 1. વિકલ્પ પસંદ કરી લખો. (MCQ) (05 Marks) 2. લેખિત કસોટી (20 Marks) 3. હાજરી (5 Marks) 4. સ્વાધ્યાય (05 Marks) 5. પ્રત્યક્ષ કાર્યો (15 Marks) External Assessment : 50 Marks લેખિત કસોટી (35 Marks) પ્રત્યક્ષ કાર્યો (15 Marks)

<p style="text-align: center;">VEER NARMAD SOUTH GUJARAT UNIVERSITY, SURAT Syllabus effective from Academic Year-2025-26 BACHELOR OF RURAL STUDIES Four Year Honors (NCF-NEP)</p>					
Program Name	B.R.S.				
Semester	SEM:6				
NCrF Credit Level	4				
Course Type	Major				
Course Sub type	NIL				
Subject Type	Discipline Specific				
Course Code	BRS MJ 115				
Course Level	300				
Course Title	<p>Major Course: પશુપાલન (Animal Husbandry) Course Title: પશુ પ્રાથમિક સારવાર (Animal Primary Treatment)</p>				
Credit	Theory:	3	Practical:	1	Total: 4
Effective Form	Academic Year : 2025-2026				
Pre – requisite પૂર્વ જરૂરિયાત	ગ્રામ્ય જીવનમાં પશુપાલન વ્યવસાયમાં પશુ પ્રારમિક સારવારની અગત્યતા જાણી પશુ પ્રાથમિક સારવાર વિશે જાણકારી મેળવવી જરૂરી છે.				
Purpose Of Course (વિષયની જરૂરિયાત)	વિદ્યાર્થી પશુ પ્રાથમિક સારવારનો ઊંડાણથી અભ્યાસ કરશે અને તેના જુદાજુદા કાર્યો વિશે જાગૃત થાય.				
Course Objective (વિષયના હેતુઓ)	<ol style="list-style-type: none"> 1. પશુ પ્રાથમિક સારવાર વિશે વિદ્યાર્થી સમજે. 2. પ્રાથમિક સારવારમાં વપરાતી દવાઓ વિશે જાણકારી મેળવે. 3. પશુઓમાં થતી ઇજાઓ, બીમારીઓ, વિશે જાણે અને સમજે. 4. પશુઓમાં પ્રાથમિક સારવાર કરવાની આવડત કેળવે. 				
Course Outcomes	<p>CO-1. વિદ્યાર્થી પશુ પ્રાથમિક સારવારનો ઊંડાણથી અભ્યાસ કરશે અને તેના જુદાજુદા કાર્યો વિશે જાગૃત થઈ કાર્યો કરતા શીખશે.</p> <p>CO-2. પશુ પ્રાથમિક સારવારમાં વપરાતી દવાઓ ઓળખશે.</p> <p>CO-3. જુદી જુદી ઇજાઓ અને બીમારીઓ માં પશુ પ્રાથમિક સારવાર કરતાં શીખશે.</p> <p>CO-4. વિદ્યાર્થી પ્રાચીન ભારતમાં પશુ ચિકિત્સાનો વિકાસ, તેનું મહત્વ, આયુર્વેદ આધારિત ઔષધ ઉપચાર, શસ્ત્રક્રિયા તથા પશુ પ્રાથમિક સારવારના મૂળભૂત સિદ્ધાંતો અને ઉપયોગ વિશે સમજી શકશે.</p> <p>CO-5. વિદ્યાર્થી પશુના બાહ્ય તથા આંતરિક અવયવોની ઓળખ કરી શકશે તેમજ પશુને કાબુમાં લેવાની પદ્ધતિઓ, સામાન્ય રોગો, પાચનતંત્ર અને વિચારણ સંબંધિત દર્દોની પ્રાથમિક સારવાર પ્રત્યક્ષ રીતે કરી શકશે.</p>				

<p>Course Content</p>	<p>અભ્યાસક્રમ (સૈદ્ધાંતિક):</p> <p>એકમ - 1 પ્રાચીન ભારતમાં પશુ ચિકિત્સા અને તેનું મહત્વ.વૈદિકકાળમાં પશુ ચિકિત્સા, આયુર્વેદ અને પશુ ચિકિત્સા, શસ્ત્રક્રિયા અને ઔષધ ઉપચાર, પ્રાચીન રાજ્યોમાં પશુ ચિકિત્સા, ગ્રંથો અને શાસ્ત્રો.</p> <p>એકમ - 2 પશુ પ્રાથમિક સારવાર એટલે શું? તેનું મહત્વ ,પશુ પ્રાથમિક સારવારમાં વપરાતી દવાઓ અને તેનો ઉપયોગ.</p> <p>એકમ - 3 પશુને કાબુમાં લેવાની રીતો અને પશુને બાહ્ય ઇજાથી થતી બિમારીઓ તેમજ તેની સારવાર.</p> <p>એકમ - 4 પશુઓમાં થતાં પાચનતંત્રના રોગ, તેનાં ચિહ્નો અને નિવારણ.</p> <p>એકમ - 5 પશુઓના વિચારણ તેમજ ગર્ભાશયના દર્દો, અને સારવાર.</p> <p>પ્રત્યક્ષ કાર્યો :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. વિદ્યાર્થીઓને પશુના બાહ્ય અને આંતરિક અવયવો(અંગો) વિશે ઓળખ કરાવવી. 2. વિદ્યાર્થીઓએ જાતે ગૌશાળાનાં પશુઓની પ્રાથમિક સારવાર કરવી. 3. પશુને કાબુમાં લેવાની પદ્ધતિઓ વિશે અવલોકન કરાવી, જાતે કાર્ય કરાવવું. 4. સામાન્ય રોગો/દર્દો ની સારવાર કરાવવી. 																																										
<p>Mapping between Cos and PSOs</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>CO \ PSO</th> <th>PSO-1 Remembering</th> <th>PSO-2 Understanding</th> <th>PSO-3 Applying</th> <th>PSO-4 Analyzing</th> <th>PSO-5 Evaluating</th> <th>PSO-6 Creating</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>CO-1</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>CO-2</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>CO-3</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>CO-4</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td></td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>CO-5</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>✓</td> </tr> </tbody> </table>	CO \ PSO	PSO-1 Remembering	PSO-2 Understanding	PSO-3 Applying	PSO-4 Analyzing	PSO-5 Evaluating	PSO-6 Creating	CO-1	✓	✓	✓	-	-	-	CO-2	✓	✓	-	-	-	-	CO-3	✓	✓	✓	✓	-	-	CO-4	✓	✓		-	-	-	CO-5	✓	✓	✓	✓	✓	✓
CO \ PSO	PSO-1 Remembering	PSO-2 Understanding	PSO-3 Applying	PSO-4 Analyzing	PSO-5 Evaluating	PSO-6 Creating																																					
CO-1	✓	✓	✓	-	-	-																																					
CO-2	✓	✓	-	-	-	-																																					
CO-3	✓	✓	✓	✓	-	-																																					
CO-4	✓	✓		-	-	-																																					
CO-5	✓	✓	✓	✓	✓	✓																																					
<p>Reference Books</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. કૃત્રિમ વીર્યદાન અને પશુ પ્રાથમિક સારવાર –સુમલ ડેરી સુરત 2. વ્યવહારુ ગોપાલન - સ્વ.શ્રી કૃષ્ણલાલ છોટાલાલ શુક્લ - યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ. 3. પશુ માદા રોગ અને પ્રસૂતિ વિજ્ઞાન ભાગ-1-2-3 -બી.જે.ભાવસાર યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ અમદાવાદ . 4. પશુપાલન ભાગ-1- ડી.એચ.દવે.- યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ . 5. “ગોદર્શન“ માસિક - પશુપાલન નિયામકશ્રી, ગુજરાત રાજ્ય પશુપાલન ખાતું, ગાંધીનગર. 6. કૃષિ ગોવિદ્યા –ગુજરાત કૃષિ યુનિવર્સિટી –આણંદ 7. A textbook of Animal Husbandry - G.C. Banerjee. Oxford& IBH Publication Co-pvt. Ltd. New Delhi 8. A Hand book of Animal Husbandry. - ICAR New Delhi 9. સંસ્કૃતિનો પ્રાણ ગોપાલન – પ્રાણજીવન કાલરિયા – સર્વોદય ઓફ સેટ એન્ડ ગ્રાફિક્સ – મોરબી. 																																										

Teaching Methodology	વ્યાખ્યાન, ચર્ચા, અવલોકન, પ્રત્યક્ષકાર્યો, સ્વઅભ્યાસ, સેમિનાર અને સ્વાધ્યાય.
Evaluation Method	Internal Assessment : 50 Marks 1. વિકલ્પ પસંદ કરી લખો. (MCQ) (05 Marks) 2. લેખિત કસોટી (20 Marks) 3. હાજરી (5 Marks) 4. સ્વાધ્યાય (05 Marks) 5. પ્રત્યક્ષ કાર્યો (15 Marks) External Assessment : 50 Marks લેખિત કસોટી (35 Marks) પ્રત્યક્ષ કાર્યો (15 Marks)

<p align="center">VEER NARMAD SOUTH GUJARAT UNIVERSITY, SURAT Syllabus effective from Academic Year-2025-26 BACHELOR OF RURAL STUDIES Four Year Honors (NCF-NEP)</p>					
Program Name	B.R.S.				
Semester	SEM:6				
NCrF Credit Level	4				
Course Type	Major				
Course Sub type	NIL				
Subject Type	Discipline Specific				
Course Code	BRS MJ 115				
Course Level	300				
Course Title	Major Course: બાગાયત અને વનવિદ્યા)Horticulture and Forestry (Course Title :લાકડાનું ઉત્પાદન અને ઉપયોગ)Wood products and Utilization(
Credit	Theory:	3	Practical:	1	Total: 4
Effective Form	Academic Year : 2025-2026				
Pre – requisite પૂર્વ જરૂરિયાત	વિદ્યાર્થી લાકડાની ઉપયોગીતા અને તેના મુલ્ય વિશે જાગૃત હોવો જરૂરી છે.				
Purpose Of Course (વિષયની જરૂરિયાત)	વિદ્યાર્થીઓ વૃક્ષનાં લાકડાનાં ઉપયોગના આધારે પ્રકારો જાણે અને તે વિશે ઊંડાણપૂર્વક અભ્યાસ કરે તે જરૂર છે.				
Course Objective (વિષયના હેતુઓ)	વિદ્યાર્થીઓ લાકડાના વિવિધ ઉપયોગીતા વિશે સમજે .				
Course Outcomes	<p>CO-1 :વિદ્યાર્થી ભારતીય વંશપરંપરાગત લાકડાના ઉપયોગને સમજી શકશે તથા ભારતીય સંસ્કૃતિમાં વાંસનો ઉપયોગ સ્થાપત્ય, સ્થાન, સજાવટ, ફર્નિચર, કોતરણી અને અન્ય પરંપરાગત ઉપયોગોમાં કેવી રીતે થાય છે તે સમજાવી શકશે.</p> <p>CO-2 :વિદ્યાર્થી ગુજરાતમાં લાકડાના ઉત્પાદનના મુખ્ય સ્ત્રોતો અને વોલ્યુમ વિશે જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરી શકશે તેમજ પ્રદેશવાર મુખ્ય લાકડાની પ્રજાતિઓને ઓળખી અને સમજાવી શકશે.</p> <p>CO-3:વિદ્યાર્થી લાકડાના ઔદ્યોગિક કાચા માલ તરીકેના ઉપયોગ, બાંધકામ, ફર્નિચર, હસ્તકલા, કૃષિ સાધનો અને બળતણ લાકડાના ઉપયોગને સમજાવી શકશે તેમજ લાકડાના મૂલ્ય, રોજગાર સર્જન, આયાતી લાકડું, ગુજરાત રાજ્ય વન વિકાસ નિગમ અને ઉદ્યોગ કેન્દ્રોની ભૂમિકા સમજાવી શકશે.</p> <p>CO-4 :વિદ્યાર્થી પલ્પ અને કાગળ ઉદ્યોગનો પરિચય મેળવી શકશે તથા પેપર મીલ, કાચો માલ, વેસ્ટ પેપર, ઉદ્યોગના મુખ્ય કેન્દ્રો અને કાગળના વિવિધ ઉત્પાદન પ્રકારોને ઓળખી અને સમજાવી શકશે.</p>				

	CO-5 :વિદ્યાર્થી વુડ મોલાસિસ અને યીસ્ટના ઉત્પાદન પ્રક્રિયા અંગે જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરી શકશે તથા પેપર મીલ અને શો મિલની મુલાકાત દ્વારા લાકડાં આધારિત ઉદ્યોગોનું વ્યવહારુ અને પ્રાયોગિક જ્ઞાન વિકસાવી શકશે.																																																
Course Content	<p>અભ્યાસક્રમ (સૈદ્ધાંતિક)</p> <p>એકમ : 1</p> <p>ભારતીય વંશ પરંપરાગત લાકડાનો ઉપયોગ.</p> <p>ભારતીય સંસ્કૃતિમાં વાંસનો ઉપયોગ, સ્થાપત્ય, સ્થાન, સજાવટ, ફર્નિચર અને કોતરણી અન્ય ઉપયોગો .</p> <p>એકમ : 2</p> <p>ગુજરાતમાં લાકડાનું ઉત્પાદન</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. સ્ત્રોત અને વોલ્યુમ 2. પ્રદેશવાર મુખ્ય પ્રજાતિઓ. <p>એકમ : 3</p> <p>લાકડાનો ઉપયોગ અને ઉદ્યોગ</p> <p>ઔદ્યોગિક કાચો માલ, બાંધકામ, ફર્નિચર અને હસ્તકલા, કૃષિ સાધનો, બળતણ લાકડું.</p> <p>- લાકડા નો ઉપયોગ :મૂલ્યો અને રોજગાર, આયાતી લાકડું, ગુજરાત રાજ્ય વન વિકાસ નિગમ, ઉદ્યોગ કેન્દ્રો.</p> <p>એકમ : 4</p> <p>પલ્પ અને કાગળ ઉદ્યોગ પેપર મીલ, કાચો માલ, વેસ્ટ પેપર, ઉદ્યોગના મુખ્ય કેન્દ્રો,ઉત્પાદનના પ્રકાર.</p> <p>એકમ : 5</p> <p>વુડ મોલાસિસ અને યીસ્ટનું ઉત્પાદન.</p> <p>પ્રત્યક્ષ કાર્યો :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. પેપરમીલ) કાગળ ઉદ્યોગ(ની મુલાકાત લેવી. 2. શો મિલ ની મુલાકાત લેવી. 																																																
Mapping between Cos and PSOs	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Course Outcomes (COs) ↓ / PSOs →</th> <th>PSO-1 Remembering</th> <th>PSO-2 Understanding</th> <th>PSO-3 Applying</th> <th>PSO-4 Analyzing</th> <th>PSO-5 Evaluating</th> <th>PSO-6 Creating</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>CO-1</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>CO-2</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>-</td> <td>✓</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>CO-3</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>CO-4</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>-</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>CO-5</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>-</td> <td>✓</td> <td>✓</td> </tr> </tbody> </table>	Course Outcomes (COs) ↓ / PSOs →	PSO-1 Remembering	PSO-2 Understanding	PSO-3 Applying	PSO-4 Analyzing	PSO-5 Evaluating	PSO-6 Creating	CO-1	✓	✓	-	-	-	-	CO-2	✓	✓	-	✓	-	-	CO-3	✓	✓	✓	✓	-	-	CO-4	✓	✓	-	✓	✓	-	CO-5	✓	✓	✓	-	✓	✓						
Course Outcomes (COs) ↓ / PSOs →	PSO-1 Remembering	PSO-2 Understanding	PSO-3 Applying	PSO-4 Analyzing	PSO-5 Evaluating	PSO-6 Creating																																											
CO-1	✓	✓	-	-	-	-																																											
CO-2	✓	✓	-	✓	-	-																																											
CO-3	✓	✓	✓	✓	-	-																																											
CO-4	✓	✓	-	✓	✓	-																																											
CO-5	✓	✓	✓	-	✓	✓																																											
Reference Books	<p><u>સંદર્ભ ગ્રંથો</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. શાકભાજી વિજ્ઞાન - બાબુભાઈ અવરાણી- 2. શાકભાજી પાકોની ખેતી - કૃષિ યુનિવર્સિટી-જૂનાગઢ 3. કૃષિ ગોવિદ્યા - કૃષિ યુનિવર્સિટી-આણંદ 																																																

Teaching Methodology	વ્યાખ્યાન, ચર્ચા, અવલોકન, પ્રત્યક્ષકાર્યો, સ્વઅભ્યાસ, સેમિનાર અને સ્વાધ્યાય.
Evaluation Method	<u>Internal Assessment : 50 Marks</u> 1. વિકલ્પ પસંદ કરી લખો. (MCQ) (05 Marks) 2. લેખિત કસોટી (20 Marks) 3. હાજરી (5 Marks) 4. સ્વાધ્યાય (05 Marks) 5. પ્રત્યક્ષ કાર્યો (15 Marks) <u>External Assessment : 50 Marks</u> લેખિત કસોટી (35 Marks) પ્રત્યક્ષ કાર્યો (15 Marks)

Subject Code for Theory [2609000306020007]

Subject Code for Practical [2609000306020008]

VEER NARMAD SOUTH GUJARAT UNIVERSITY, SURAT Syllabus effective from Academic Year-2025-26 BACHELOR OF RURAL STUDIES Four Year Honors (NCF-NEP)					
Program Name	B.R.S.				
Semester	SEM:6				
NCrF Credit Level	4				
Course Type	Major				
Course Sub type	NIL				
Subject Type	Discipline Specific				
Course Code	BRS MJ 115				
Course Level	300				
Course Title	Subject : ગ્રામ વિસ્તરણ (Rural Extension) Course Title : મહિલા અને બાળ વિકાસ (Women and Child Development)				
Credit	Theory:	3	Practical:	1	Total: 4
Effective Form	Academic Year : 2025-2026				
Pre – requisite પૂર્વ જરૂરિયાત	ગ્રામ વિસ્તરણના અનેક ક્ષેત્રો પૈકી મહિલા અને બાળ વિકાસ પ્રત્યે વિદ્યાર્થીઓમાં રસ જાગે.				
Purpose Of Course (વિષયની જરૂરિયાત)	વિસ્તરણ કાર્યકરો માટે મહત્વનાં લાભાર્થીઓ સ્ત્રીઓ અને બાળકોના વિકાસ માટે કરવાનાં મહત્વનાં કાર્યો અને વિસ્તરણની પદ્ધતિઓથી વાકેફ થાય.				
Course Objective (વિષયના હેતુઓ)	1. ગ્રામીણ સમાજમાં સ્ત્રીઓ અને બાળકોની સમસ્યાઓ અને જરૂરિયાતો વિદ્યાર્થીઓએ જાણે અને સમજે. 2. પ્રાચીન ભારતની સ્ત્રીઓની સ્થિતિ અંગે વિદ્યાર્થીઓ સમજણ કેળવે. 3. મહિલા અને બાળ વિકાસ માટે બિન સરકારી સંસ્થાઓ સરકારી સંસ્થાઓ, સરકારી યોજનાઓ અને આંતરરાષ્ટ્રીય સંસ્થાઓના કાર્યો વિદ્યાર્થીઓ જાણે.				
Course Outcomes	CO-1: વિદ્યાર્થી પ્રાચીન ભારતમાં કન્યા શિક્ષણની પરંપરા તથા રામાયણ અને મહાભારતમાં કન્યા શિક્ષણની સ્થિતિ સમજાવી શકે. CO-2: વિદ્યાર્થી મહિલા વિકાસનો ઐતિહાસિક વિકાસક્રમ અને વિવિધ મહિલા વિકાસ અભિગમો સમજાવી શકે. CO-3: વિદ્યાર્થી મહિલા અને બાળ વિકાસમાં બિન-સરકારી સંસ્થાઓ (CAPART, CHETNA, SEWA, CARE)ની ભૂમિકા અને ફાળો સમજાવી શકે. CO-4: વિદ્યાર્થી મહિલા અને બાળ વિકાસ માટેની મુખ્ય સરકારી યોજનાઓ (ICDS, સુકન્યા સમૃદ્ધિ, બેટી બચાવો બેટી પઢાવો, સખી, અભયમ, ઉજવલ્લા)ના હેતુઓ અને લાભો સમજાવી શકે.				

	CO-5: વિદ્યાર્થી મહિલા અને બાળ કલ્યાણ માટે કાર્યરત રાષ્ટ્રીય તથા આંતરરાષ્ટ્રીય સંસ્થાઓની ભૂમિકા સમજાવી શકે તથા પ્રત્યક્ષ કાર્યો દ્વારા ગામ સ્તરે યોજનાઓ અને સેવાઓ અંગે સર્વે આધારિત અહેવાલ તૈયાર કરી શકે.						
Course Content	<p>અભ્યાસક્રમ :</p> <p>એકમ - 1 પ્રાચીન ભારતમાં કન્યા શિક્ષણ</p> <p>1.1 રામાયણમાં કન્યા શિક્ષણ</p> <p>1.2 મહાભારતમાં કન્યા શિક્ષણ</p> <p>એકમ - 2 મહિલા વિકાસનો અભિગમ</p> <p>2.1 મહિલા વિકાસનો ઐતિહાસિક કાળક્રમ</p> <p>2.2 મહિલા વિકાસના અભિગમો</p> <p>એકમ - 3 મહિલા અને બાળ વિકાસમાં બિન સરકારી સંસ્થાઓની ભૂમિકા</p> <p>3.1 CAPART</p> <p>3.2 CHETNA</p> <p>3.3 SEWA</p> <p>3.4 CARE</p> <p>એકમ - 4 મહિલા અને બાળ વિકાસ માટેની સરકારી યોજનાઓ</p> <p>4.1 ICDS</p> <p>4.2 સુકન્યા સમૃદ્ધિ યોજના</p> <p>4.3 બેટી બચાવો બેટી પઢાવો</p> <p>4.4 સખી વન સ્ટોપ સેન્ટર</p> <p>4.5 અભયમ</p> <p>4.6 ઉજવલ્લા યોજના</p> <p>એકમ - 5 મહિલા અને બાળ કલ્યાણ અર્થે રાષ્ટ્રીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય સંસ્થાઓ</p> <p>5.1 રાષ્ટ્રીય સંસ્થાઓ : ભારતીય શિશુ કલ્યાણ સમિતિ, કેન્દ્રીય સમાજ કલ્યાણ બોર્ડ, ભારતીય ચીકીટ્સા અનુસંધાન પરિષદ, કેન્દ્રીય આહાર તકનીકી અનુસંધાન પરિષદ, રાષ્ટ્રીય મહિલા આયોગ.</p> <p>5.2 આંતરરાષ્ટ્રીય સંસ્થાઓ : WHO, UNICEF, FAO, ILO.</p> <p>પ્રત્યક્ષ કાર્યો :</p> <p>1. ગામમાં ચાલતાં સખી મંડળોની મુલાકાત લઈ તેમની કામગીરી અંગેનો અહેવાલ બનાવવો.</p> <p>2. ગામમાં ચાલતાં આંગણવાડી કેન્દ્રોની મુલાકાત લઈ મહિલા અને બાળકોને મળતાં લાભ વિષે જાણો અને અહેવાલ લખો.</p> <p>3. ગામમાં મહિલાઓ માટે ચાલતી સરકારશ્રીની યોજનાઓ વિષે સર્વે કરી અહેવાલ લેખન કરો.</p>						
Mapping between Cos and PSOs	CO \ PSO	PSO-1 Remembering	PSO-2 Understanding	PSO-3 Applying	PSO-4 Analyzing	PSO-5 Evaluating	PSO-6 Creating
	CO-1	✓	✓	-	-	-	-
	CO-2	✓	✓	-	-	-	-
	CO-3	✓	✓	-	-	-	-
	CO-4	✓	✓	-	-	-	-
	CO-5	-	✓	✓	✓	✓	✓

Reference Books	<ol style="list-style-type: none"> 1. વિસ્તરણ શિક્ષણ - શ્રી બાબુભાઈ અવરાણી, અનડા પ્રકાશન - અમદાવાદ. 2. કૃષિ વિસ્તરણ શિક્ષણ - ઈશ્વરભાઈ પટેલ અને અન્ય યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ-અમદાવાદ 3. દ્રશ્ય-શ્રાવ્ય શિક્ષણ - ધીરજલાલ ભાવસાર, નવભારત - અમદાવાદ 4. Extension and Communication for Development O.P. Dhammu & H.P. Bhatnagar Oxford and IBH Publishing Co-Pvt. Ltd. 5. Agriculture Extension impact and Assessment A.K. Singh Agrobios (India) Jodhpur 6. Extension Education and Rural Development Santhe Govind and G. Tamilseveli Agrobios (India) Jodhpur 7. પ્રસાર શિક્ષા, ડૉ.વૃન્દા સિંહ, પંચશીલ પ્રકાશન, જયપુર. 8. ડૉ. ટીના દોશી, પ્રાચીન ભારતમાં કન્યાશિક્ષણ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય, અમદાવાદ-6
Teaching Methodology	વ્યાખ્યાન, ચર્ચા, અવલોકન, પ્રત્યક્ષકાર્યો, સ્વઅભ્યાસ, સેમિનાર અને સ્વાધ્યાય.
Evaluation Method	<p>Internal Assessment : 50 Marks</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. વિકલ્પ પસંદ કરી લખો. (MCQ) (05 Marks) 2. લેખિત કસોટી (20 Marks) 3. હાજરી (5 Marks) 4. સ્વાધ્યાય (05 Marks) 5. પ્રત્યક્ષ કાર્યો (15 Marks) <p>External Assessment : 50 Marks</p> <p>લેખિત કસોટી (35 Marks)</p> <p>પ્રત્યક્ષ કાર્યો (15 Marks)</p>

<p style="text-align: center;">VEER NARMAD SOUTH GUJARAT UNIVERSITY, SURAT Syllabus effective from Academic Year-2025-26 BACHELOR OF RURAL STUDIES Four Year Honors (NCF-NEP)</p>					
Program Name	B.R.S.				
Semester	SEM:6				
NCrF Credit Level	4				
Course Type	Major				
Course Sub type	NIL				
Subject Type	Discipline Specific				
Course Code	BRS MJ 115				
Course Level	300				
Course Title	<p>Course : ગ્રામ વિકાસ અને વ્યવસ્થાપન (Rural Development & Management)</p> <p>Course Title : ગ્રામીણ સમાજમાં પરિવર્તન(Changes in Rural Society)</p>				
Credit	Theory:	3	Practical:	1	Total: 4
Effective Form	Academic Year : 2025-2026				
Pre – requisite પૂર્વજરૂરિયાત	ગ્રામીણ સમાજમાં સતત પરિવર્તન થતું હોઈ, ગ્રામીણ સમાજને વિકસિત બનાવવા માટે પરિવર્તનનો અભ્યાસ કરવો જરૂરી છે.				
Purpose Of Course (વિષયની જરૂરિયાત)	પરિવર્તન એ એક વાસ્તવિક પ્રક્રિયા છે. ગ્રામીણ સમાજમાં આવતા પરિવર્તનોનો અભ્યાસ કરવાથી ગ્રામ વિકાસની નવી નીતિઓ કે યોજનાઓ ઘડી શકાય.				
Course Objective (વિષયના હેતુઓ)	<p>1. ઐતિહાસિક પ્રાચીન સમયમાં લોકોના જીવનમાં આવેલ પરિવર્તનોથી પરિચિત થાય.</p> <p>2. ગ્રામ વિકાસના સંદર્ભે ગ્રામીણ સમાજમાં આવતા પરિવર્તનની પ્રક્રિયા સમજવી.</p> <p>3. ગ્રામ વિકાસના સંદર્ભે ગ્રામીણ સમાજમાં આવતા પરિવર્તનના પરિબલોથી પરિચિત થાય.</p>				
Course Outcomes	<p>CO-1: વિદ્યાર્થી પ્રાગ ઐતિહાસિક કાળમાં થયેલા પરિવર્તન (પ્રાચીન પાષાણકાળ, મધ્યપાષાણકાળ અને નૂતનપાષાણકાળ)ની પ્રક્રિયા સમજાવી શકે.</p> <p>CO-2: વિદ્યાર્થી ગ્રામીણ સમાજમાં બાહ્ય સંપર્ક, યાંત્રિક-વૈજ્ઞાનિક, આર્થિક અને સાંસ્કૃતિક પરિવર્તનો સમજાવી શકે.</p> <p>CO-3: વિદ્યાર્થી અંધશ્રદ્ધા, માન્યતાઓ, વ્યક્તિવાદ, રાજકીય વ્યવસ્થા અને નેતૃત્વમાં થયેલા પરિવર્તનોનું વિશ્લેષણ કરી શકે.</p> <p>CO-4: વિદ્યાર્થી બ્રિટિશ શાસન, રાષ્ટ્રીય ચળવળ, ભૂમિ સુધારણા, સમુદાય વિકાસ, સહકાર અને શિક્ષણ જેવા પરિબલોની ગ્રામ્ય સમાજ પર પડતી અસર સમજાવી શકે.</p> <p>CO-5: વિદ્યાર્થી પંચાયતી રાજ, કૃષિ સુધારણા, હરિયાણી ક્રાંતિ, સામાજિક કાયદા, સંચાર સાધનો, ઉદ્યોગીકરણ અને શહેરીકરણથી થયેલા પરિવર્તનોનું મૂલ્યાંકન કરી પ્રત્યક્ષ કાર્યો આધારિત અહેવાલ તૈયાર કરી શકે.</p>				

Course Content	<p>અભ્યાસક્રમ (સૈદ્ધાંતિક)</p> <p>એકમ – 1 પ્રાગ ઐતિહાસિક કાળમાં પરિવર્તનની પ્રક્રિયા:</p> <p>1.1 પ્રાચીન પાષાણકાળ.</p> <p>1.2 મધ્યપાષાણ કાળ.</p> <p>1.3 નૂતનપાષાણકાળ.</p> <p>એકમ - 2 ગ્રામીણ સમાજમાં પરિવર્તન - 1</p> <p>2.1 બાહ્ય જગત સાથેનો સંપર્ક.</p> <p>2.2 યંત્ર વૈજ્ઞાનિક પરિવર્તનો.</p> <p>2.3 આર્થિક પરિવર્તનો.</p> <p>2.4 સાંસ્કૃતિક પરિવર્તનો.</p> <p>એકમ –3 ગ્રામીણ સમાજમાં પરિવર્તન – 2</p> <p>3.1 અંધશ્રદ્ધા અને માન્યતામાં પરિવર્તન.</p> <p>3.2 વિકસતો જતો વ્યક્તિવાદ.</p> <p>3.3 રાજકીય પરિવર્તનો.</p> <p>3.4 નેતૃત્વ પરિવર્તન.</p> <p>એકમ – 4 ગ્રામીણ સમાજના પરિવર્તન પરિબલો - 1</p> <p>4.1 બ્રિટિશ શાસન.</p> <p>4.2 રાષ્ટ્રીય ચળવળ.</p> <p>4.3 ભૂમિ સુધારણા</p> <p>4.4 સમુદાય વિકાસ અને સહકાર</p> <p>4.5 શિક્ષણ</p> <p>એકમ –5 ગ્રામીણ સમાજના પરિવર્તનના - 2:</p> <p>5.1 પંચાયતી રાજ.</p> <p>5.2 કૃષિ સુધારણા અને હરિયાણી ક્રાંતિ.</p> <p>5.3 સામાજિક કાયદા.</p> <p>5.4 સંપર્ક વ્યવહારના સાધનો.</p> <p>5.5 ઉદ્યોગીકરણ અને શહેરીકરણ</p> <p>પ્રત્યક્ષ કાર્યો :</p> <p>1. ગામના કોઈપણ 2 આગેવાનોની મુલાકાત લઈ ગ્રામીણ સમાજમાં આવેલ પરિવર્તનને સમજવું.</p> <p>2. આજુબાજુના વિસ્તારના લોકોની મુલાકાત લઈ તેમની સંસ્કૃતિ જાણી તેમાં આવેલ પરિવર્તનો જાણવા.</p>
-----------------------	--

Mapping between Cos and PSOs	CO \ PSO	PSO-1 Remembering	PSO-2 Understanding	PSO-3 Applying	PSO-4 Analyzing	PSO-5 Evaluating	PSO-6 Creating
	CO-1	✓	✓	-	-	-	-
	CO-2	✓	✓	-	-	-	-
	CO-3	-	✓	-	✓	-	-
	CO-4	✓	✓	-	✓	-	-
	CO-5	-	✓	✓	✓	✓	✓

Reference Books	<p>સંદર્ભ ગ્રંથો :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ગ્રામીણ વિકાસ-ડો.પારુલ જે.જોશી. અનડા બુક ડીપો. 2. ભારતનો ઇતિહાસ-સંજયપાઘડાળયુવા ઉપનિષદ.
Teaching Methodology	<p>વ્યાખ્યાન, ચર્ચા, અવલોકન, પ્રત્યક્ષકાર્યો, સ્વઅભ્યાસ, સેમિનાર અને સ્વાધ્યાય.</p>
Evaluation Method	<p>Internal Assessment : 50 Marks</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. વિકલ્પ પસંદ કરી લખો. (MCQ) (05 Marks) 2. લેખિત કસોટી (20 Marks) 3. હાજરી (5 Marks) 4. સ્વાધ્યાય (05 Marks) 5. પ્રત્યક્ષ કાર્યો (15 Marks) <p>External Assessment : 50 Marks</p> <p>લેખિત કસોટી (35 Marks)</p> <p>પ્રત્યક્ષ કાર્યો (15 Marks)</p>

VEER NARMAD SOUTH GUJARAT UNIVERSITY, SURAT
Syllabus effective from Academic Year-2025-26
BACHELOR OF RURAL STUDIES
Four Year Honors (NCF-NEP)

Program Name	B.R.S.					
Semester	SEM:6					
NCrF Credit Level	4					
Course Type	Major					
Course Sub type	NIL					
Subject Type	Discipline Specific					
Course Code	BRS MJ 116					
Course Level	300					
Course Title	Major Course: ક્ષેત્રવિદ્યા (Agronomy) Course Title: પાક સંવર્ધન (Crop Breeding)					
Credit	Theory:	3	Practical:	1	Total:	4
Effective Form	Academic Year : 2025-2026					
Pre – requisite પૂર્વજરૂરિયા	વિદ્યાર્થીઓ પાક સંવર્ધનનું ખેતીમાં મહત્વ વગેરેની સમજ કેળવશે. જે અંગેની જાણકારી તેને માટે બહુમૂલ્ય બની રહેશે.					
Purpose Of Course (વિષયની જરૂરિયાત)	વિદ્યાર્થીઓ પાક સંવર્ધન વિશેની વિસ્તૃત જાણકારી પ્રાપ્ત કરે તેમજ ભવિષ્યમાં હાઇબ્રીડ બીજ ઉત્પાદન પદ્ધતિ સમજે.					
Course Objective (વિષયના હેતુઓ)	<ol style="list-style-type: none"> જુદા જુદા પાકોમાં બીજ સંવર્ધનનું અને પાક સંવર્ધનનું મહત્વ સમજે. વિદ્યાર્થીઓ વિવિધ કુલોનો અભ્યાસ કરે. હાઇબ્રીડ બિયારણોનું ઉત્પાદનની પ્રક્રિયાને સમજે. 					
Course Outcomes	<p>CO-1:વિદ્યાર્થી પાક સંવર્ધનની સંકલ્પના, પ્રકૃતિ, અન્ય વિજ્ઞાનો સાથેનો સંબંધ અને પાક સંવર્ધનનું આર્થિક મહત્વ સમજાવી શકે.</p> <p>CO-2:વિદ્યાર્થી વનસ્પતિમાં પ્રજનનની પદ્ધતિઓ (બીજ સંવર્ધન અને બીજેતર સંવર્ધન), પુષ્પની રચના, પરાગનયન તથા પરાગસિંચનના વિવિધ પ્રકારોને ઓળખી અને સમજાવી શકે.</p> <p>CO-3:વિદ્યાર્થી જનીનવિદ્યા (Genetics) ના મૂળભૂત ખ્યાલો, ઇતિહાસ, ભિન્નતાના પ્રકારો, ભિન્નતાને અસર કરતા પરિબળો અને આનુવંશિકતાની પ્રક્રિયાને સમજાવી શકે.</p> <p>CO-4:વિદ્યાર્થી પાક સંવર્ધનની વિવિધ પદ્ધતિઓ જેમ કે વરણી/પસંદગી, સંકરણ, પ્રવેશ અને અનુકૂળ તેમજ ક્લોન અને પસંદગીનો ઉપયોગ સમજાવી શકે.</p> <p>CO-5:વિદ્યાર્થી બીજ ઉત્પાદન અને પ્રમાણનના સિદ્ધાંતો, બીજની જનીનિક અને ભૌતિક શુદ્ધતા, ઉગાવ અને વૃદ્ધિ, રોગ-જીવાત મુક્તિ તેમજ પ્રત્યક્ષકાર્યો દ્વારા વ્યવહારુ કૌશલ્ય વિકસાવી શકે.</p>					

Course Content	<p>એકમ-1 પાક સંવર્ધન અને તેનું મહત્વ પ્રસ્તાવના, પાક સંવર્ધનની પ્રકૃતિ, પાક સંવર્ધનનો બીજા વિજ્ઞાન સાથેનો સબંધ ,પાક પાક સંવર્ધનનું આર્થિક મહત્વ એકમ- 2 વનસ્પતિમાં પ્રજનન પ્રસ્તાવના, બીજ સંવર્ધન અને બીજેતર સંવર્ધન, પુષ્પ અને તેની રચના, પરાગનયન, પરાગસિંચનના પ્રકાર. એકમ- 3 જનીનવિદ્યા પરિચય અને ઇતિહાસ પ્રસ્તાવના, ઇતિહાસ, ભિન્નતાના પ્રકાર, ભિન્નતાને અસર કરતાં પરિબળો, આનુવંશિકતા, આનુવંશિકતાની પ્રક્રિયા. એકમ- 4 પાક સંવર્ધનની પદ્ધતિ વરણી કે પસંદગી , સંકરણ , પ્રવેશ અને અનુકૂલન , ક્લોન અને પસંદગી એકમ- 5 બીજ ઉત્પાદન અને પ્રમાણ જનીનિક શુદ્ધતા , ભૌતિક શુદ્ધતા , બીજાનો ઉગાવ અને વૃદ્ધિ, રોગ અને જીવાતમાંથી મુક્તિ, બીજાના પ્રકાર, બીજ ઉત્પાદન સિદ્ધાંતો અને ટેકનિક્સ પ્રત્યક્ષકાર્યો: 1. બીજ યુનિટની મુલાકાત લેવી. 2. કૃષિ સંશોધન કેન્દ્રની મુલાકાત લેવી. 3. ખેડૂતોએ સંવર્ધન માટે કરેલ પ્લોટની મુલાકાત લેવી. 4. બીજની ભૌતિક શક્તિની ચકાસણી કરવી.</p>																																																
Mapping between Cos and PSOs	<table border="1"> <thead> <tr> <th>CO \ PSO</th> <th>PSO-1 Remembering</th> <th>PSO-2 Understanding</th> <th>PSO-3 Applying</th> <th>PSO-4 Analyzing</th> <th>PSO-5 Evaluating</th> <th>PSO-6 Creating</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>CO-1</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>CO-2</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>CO-3</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>-</td> <td>✓</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>CO-4</td> <td>-</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>CO-5</td> <td>-</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>✓</td> </tr> </tbody> </table>							CO \ PSO	PSO-1 Remembering	PSO-2 Understanding	PSO-3 Applying	PSO-4 Analyzing	PSO-5 Evaluating	PSO-6 Creating	CO-1	✓	✓	-	-	-	-	CO-2	✓	✓	✓	-	-	-	CO-3	✓	✓	-	✓	-	-	CO-4	-	✓	✓	✓	-	-	CO-5	-	✓	✓	✓	✓	✓
CO \ PSO	PSO-1 Remembering	PSO-2 Understanding	PSO-3 Applying	PSO-4 Analyzing	PSO-5 Evaluating	PSO-6 Creating																																											
CO-1	✓	✓	-	-	-	-																																											
CO-2	✓	✓	✓	-	-	-																																											
CO-3	✓	✓	-	✓	-	-																																											
CO-4	-	✓	✓	✓	-	-																																											
CO-5	-	✓	✓	✓	✓	✓																																											
Reference Books	<p>1. પાક સંવર્ધન - ડો. હસમુખ સુથાર-લોકભારતી સણોસરા 2. પાક સંવર્ધન વિજ્ઞાન - બાબુભાઈ અવરાણી- અનડા પ્રકાશન, અમદાવાદ 3. કૃષિ ગોવિદ્યા - આણંદ કૃષિ યુનિવર્સિટી, આણંદ</p>																																																
Teaching Methodology	<p>વ્યાખ્યાન, ચર્ચા, અવલોકન, પ્રત્યક્ષકાર્યો, સ્વઅભ્યાસ, સેમિનાર અને સ્વાધ્યાય.</p>																																																
Evaluation Method	<p>Internal Assessment : 50 Marks 1. વિકલ્પ પસંદ કરી લખો. (MCQ) (05 Marks) 2. લેખિત કસોટી (20 Marks) 3. હાજરી (5 Marks) 4. સ્વાધ્યાય (05 Marks) 5. પ્રત્યક્ષ કાર્યો (15 Marks) External Assessment : 50 Marks લેખિત કસોટી (35 Marks) પ્રત્યક્ષ કાર્યો (15 Marks)</p>																																																

Subject Code for Theory [2609000306030003]

Subject Code for Practical [2609000306030004]

VEER NARMAD SOUTH GUJARAT UNIVERSITY, SURAT Syllabus effective from Academic Year-2025-26 BACHELOR OF RURAL STUDIES Four Year Honors (NCF-NEP)						
Program Name	B.R.S.					
Semester	SEM:6					
NCrF Credit Level	4					
Course Type	Major					
Course Sub type	NIL					
Subject Type	Discipline Specific					
Course Code	BRS MJ 116					
Course Level	300					
Course Title	Major Course: પશુપાલન (Animal Husbandry) Course Title: વૈજ્ઞાનિક ઘાસચારા પાક ઉત્પાદનની તકનીકો (Scientific Fodder Production Techniques)					
Credit	Theory:	3	Practical:	1	Total:	4
Effective Form	Academic Year : 2025-2026					
Pre – requisite પૂર્વ જરૂરિયાત	પશુ આહારમાં ઘાસચારા ની અગત્યતા જાણી વૈજ્ઞાનિક પદ્ધતિથી ઘાસચારાનું ઉત્પાદન મેળવવા આ વિષય નું જ્ઞાન મેળવવું જરૂરી છે.					
Purpose Of Course (વિષયની જરૂરિયાત)	વિદ્યાર્થી જુદા જુદા ઘાસચારાના પાકોનો ઊંડાણથી અભ્યાસ કરશે અને તેની વૈજ્ઞાનિક પદ્ધતિઓ થી જાગૃત થઈ પશુપાલકો સુધી તેનું જ્ઞાન પહોંચાડી શકે.					
Course Objective (વિષયના હેતુઓ)	1. પશુ આહારમાં ઘાસચારાના પાકોનું મહત્વ વિદ્યાર્થી સમજે. 2. ઘાસચારા ખેતી પદ્ધતિ વિશે જાણકારી મેળવે. 3. વર્તમાન સમયમાં ઘાસચારા ઉત્પાદન પદ્ધતિઓ વિશે વિદ્યાર્થી જાણે. 4. પશુપાલકો સુધી પશુઓને સારી ગુણવત્તા વાળો ઘાસચારો આહારમાં આપી શકે તેનું જ્ઞાન વિદ્યાર્થી પહોંચાડી શકે.					
Course Outcomes	CO-1. વિદ્યાર્થી પશુ આહાર માટે ઘાસચારાના પાકોનો ઊંડાણથી અભ્યાસ કરશે અને પશુપાલકો સુધી તે વિશે જાણકારી પહોંચાડશે. CO-2. ઘાસચારાના પાકોની વૈજ્ઞાનિક ખેતી પદ્ધતિ અને ઉત્પાદનની ટેકનીકનું જ્ઞાન મેળવશે. CO-3. ઘાસચારાના પાકોમાં સારી ગુણવત્તા અને ઝેરી તત્વો પારખતો થશે. CO-4. વિદ્યાર્થી પશુઆહારમાં ઘાસચારાના પાકોનું મહત્વ, પોષણ મૂલ્ય તથા વિવિધ ઘાસચારા પાકોની વૈજ્ઞાનિક ખેતી પદ્ધતિઓ અને સારી ગુણવત્તાવાળો ઘાસચારો મેળવવાની બાબતો વિશે સમજી શકશે.					

	CO-5.વિદ્યાર્થી ઘાસચારા પાકોમાં રહેલ ઝેરી તત્વો, તેની અસર તથા નિવારણના પગલાંઓ સમજશે તેમજ હાઈડ્રોપોનિક્સ પદ્ધતિ દ્વારા ઘાસચારાની ખેતી અને ઘાસચારાના પાકોની ઓળખ, ફોડર મ્યુઝિયમ અને સંશોધન સંસ્થાની મુલાકાત દ્વારા વ્યવહારુ કુશળતા વિકસાવી શકશે.						
Course Content	<p>અભ્યાસક્રમ (સૈદ્ધાંતિક) :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. પશુ આહારમાં ઘાસચારાના પાકોનું મહત્વ અને પોષણ મૂલ્ય 2. ઘાસચારા વર્ગના પાકોની વૈજ્ઞાનિક ખેતી પદ્ધતિ. :- જુવાર, મકાઈ, હાઈબ્રીડ નેપિયર (ગજરાજ) રજકો, વગેરે 3. સારી ગુણવત્તાવાળો ઘાસચારો મેળવવા માટે ધ્યાનમાં રાખવાની બાબતો. 4. ઘાસચારા વર્ગના પાકોમાં રહેલ ઝેરી તત્વો (તેની અસર અને સારવાર) અને તેને તેના નિવારણના પગલાંઓ 5. હાઈડ્રોપોનિક્સ પદ્ધતિ દ્વારા ઘાસચારાની ખેતી. <p>પ્રત્યક્ષ કાર્યો :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. વિદ્યાર્થીઓને ઘાસચારાના પાકોની ઓળખ કરતાં શીખવવું 2. ફોડર મ્યુઝિયમ તૈયાર કરાવવું. 3. ઘાસચારાના પાકોનું સંશોધન કરતી સંસ્થાની મુલાકાત લેવી. 						
Mapping between Cos and PSOs	CO \ PSO	PSO-1 Remembering	PSO-2 Understanding	PSO-3 Applying	PSO-4 Analyzing	PSO-5 Evaluating	PSO-6 Creating
	CO-1	✓	✓	✓	-	-	-
	CO-2	✓	✓	✓	-	-	-
	CO-3	✓	✓	✓	✓	-	-
	CO-4	✓	✓	-	-	-	-
	CO-5	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Reference Books	<ol style="list-style-type: none"> 1. વ્યવહારુ ગોપાલન - સ્વ.શ્રી કૃષ્ણલાલ છોટાલાલ શુક્લ - યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ. 2. પશુ આહાર - બી. એન. પટેલ અને એન.એસ .શી રાદડીયા. યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ અમદાવાદ . 3. ઉચ્ચતર પશુપાલન –બાબુભાઈ અવરાણી- યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ. 4. ઘાસચારાના પાકો- આણંદ કૃષિ યુનિવર્સિટી –આણંદ 5. ચારા ખેતી - સ્વ.શ્રી કૃષ્ણલાલ છોટાલાલ શુક્લ - યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ. 6. પશુપાલન પંચામૃત –સરદાર સ્મૃતિ કેન્દ્ર –જૂનાગઢ કૃષિ યુનિવર્સિટી, જૂનાગઢ 7. પશુ પોષણ વિશેષાંક - ગોદર્શન ગાઈડ –જૂન-જુલાઈ 1999 						
Teaching Methodology	વ્યાખ્યાન, ચર્ચા, અવલોકન, પ્રત્યક્ષકાર્યો, સ્વઅભ્યાસ, સેમિનાર અને સ્વાધ્યાય.						
Evaluation Method	<p>Internal Assessment : 50 Marks</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. વિકલ્પ પસંદ કરી લખો. (MCQ) (05 Marks) 2. લેખિત કસોટી (20 Marks) 						

	3. હાજરી (5 Marks) 4. સ્વાધ્યાય (05 Marks) 5. પ્રત્યક્ષ કાર્યો (15 Marks) External Assessment : 50 Marks લેખિત કસોટી (35 Marks) પ્રત્યક્ષ કાર્યો (15 Marks)

VEER NARMAD SOUTH GUJARAT UNIVERSITY, SURAT Syllabus effective from Academic Year-2025-26 BACHELOR OF RURAL STUDIES Four Year Honors (NCF-NEP)					
Program Name	B.R.S.				
Semester	SEM:6				
NCrF Credit Level	4				
Course Type	Major				
Course Sub type	NIL				
Subject Type	Discipline Specific				
Course Code	BRS MJ 116				
Course Level	300				
Course Title	Major Course : Horticulture and Forestry (બાગાયત અને વનવિદ્યા) Course Title : Vegetable Science – II (શાકભાજી વિજ્ઞાન - II)				
Credit	Theory:	3	Practical:	1	Total: 4
Effective Form	Academic Year : 2025-2026				
Pre – requisite પૂર્વ જરૂરિયાત	વિદ્યાર્થીને જુદી જુદી ઋતુમાં થતા શાકભાજી વિશે પૂરતું જ્ઞાન ધરાવે ખૂબ જરૂરી છે.				
Purpose Of Course (વિષયની જરૂરિયાત)	વિદ્યાર્થીઓ શાકભાજીની ખેતી ,ખેતી પદ્ધતિનું વ્યવહારુ જ્ઞાન મેળવી જુદા જુદા વર્ગની શાકભાજી લોકલોગ્ય બને તે માટે જાણકારી મેળવે તે જરૂરી છે.				
Course Objective (વિષયના હેતુઓ)	1. વિદ્યાર્થીઓ શાકભાજીની ખેતીનું મહત્વ જાણે અને તેની ખેતી પદ્ધતિનું વ્યવહારુ જ્ઞાન મેળવે. 2. વિદ્યાર્થીઓ શાકભાજી ખેતીનું મૂળભૂત જ્ઞાન મેળવે. 3. વિદ્યાર્થીઓ શાકભાજીની ખેતી કરી સ્વરોજગારી પ્રાપ્ત કરે. 4. માનવ જીવનના આહારમા શાકભાજીનું પોષણ મૂલ્ય સમજે.				
Course Outcomes	<p>CO-1 :વિદ્યાર્થી કિચન ગાર્ડન, ટ્રક ગાર્ડન, માર્કેટ ગાર્ડન તથા બજાર માટે પ્રોસેસિંગ હેતુથી કરવામાં આવતી શાકભાજીની ખેતીના વિવિધ બગીચાના પ્રકારોને ઓળખી શકે તથા તેમના હેતુ અને મહત્વને સમજી અને સમજાવી શકશે.</p> <p>CO-2: વિદ્યાર્થી શાકભાજી ધરું ઉછેર માટેના વિવિધ પ્રકારના ક્યારા અને તેમની પદ્ધતિઓ સમજી શકશે તેમજ ક્યારામાં બીજ રોપણી, ખાતર, પાણી, નિંદામણ અને દવા જેવી માવજતની પ્રક્રિયાઓનું જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરી શકશે અને પ્રત્યક્ષ અમલ કરી શકશે.</p> <p>CO-3 :વિદ્યાર્થી ગુજરાતમાં ઉગાડાતી મુખ્ય શાકભાજીઓ જેવી કે ડુંગળી, લસણ, બટાટા, કોબીજ અને ફલાવરની ખેતી પદ્ધતિઓ સમજી શકશે તથા તેમની વૈજ્ઞાનિક ખેતી પ્રક્રિયાઓને સમજાવી શકશે.</p> <p>CO-4 :વિદ્યાર્થી સુરણ, આદું, મૂળા અને ગાજર જેવા કંદમૂળ વાળા શાકભાજીની ખેતી પદ્ધતિઓનું જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરી શકશે અને વિવિધ પાકોની વિશિષ્ટ ખેતી જરૂરિયાતોને સમજી શકશે.</p>				

	CO-5 :વિદ્યાર્થી ગુજરાત રાજ્ય સરકાર દ્વારા શાકભાજી ખેતી કરતા ખેડૂતો માટેની વિવિધ સહાય યોજનાઓ અંગે જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરી શકશે તેમજ પ્રગતિશીલ ખેડૂતો, શાકભાજી માર્કેટ અને ધરુવાડીમાની મુલાકાત દ્વારા વ્યવહારુ અનુભવ મેળવી રોગ-જીવાતના નિદાન અને નિયંત્રણની પદ્ધતિઓ અમલમાં મૂકી શકશે.						
Course Content	<p>અભ્યાસક્રમ (સૈદ્ધાંતિક) :</p> <p>એકમ - 1 શાકભાજીના બગીચાના પ્રકારો :</p> <p>1.1 ક્રિચન ગાર્ડન 1.2 ટ્રક ગાર્ડન 1.3 માર્કેટ ગાર્ડન 1.4 બજાર માટે પ્રોસેસિંગ</p> <p>એકમ - 2 શાકભાજી ધરુ ઉછેર :</p> <p>2.1 ધરુ ઉછેર માટે વિવિધ પ્રકારના ક્યારા અને તેની રીતો 2.2 ક્યારામાં બીજની રોપણી, ખાતર, પાણી, નિંદામણ, દવા વગેરે કાર્યોની માવજત</p> <p>એકમ-3 ગુજરાતમાં થતી મુખ્ય શાકભાજીની ખેતી પદ્ધતિઓ :</p> <p>1 .ડુંગળી 2 .લસણ .3 બટાટા 4 .કોબીજ 5. ફલાવર</p> <p>એકમ - 4 કંદમૂળ વાળા શાકભાજીની ખેતીપદ્ધતિ :</p> <p>1 .સુરણ 2 .આદું 3. મૂળા 4. ગાજર</p> <p>એકમ - 5 ગુજરાત રાજ્ય દ્વારા શાકભાજીની ખેતી કરતા ખેડૂતો માટેની વિવિધ સહાય યોજનાઓ</p> <p>પ્રત્યક્ષ કાર્યો :</p> <p>1. શાકભાજી ની ખેતી કરતા પ્રગતિશીલ ખેડૂતોની પ્રત્યક્ષ મુલાકાત લઈ તે અંગેની જાણકારી મેળવે. 2. શાકભાજીના ધરુ ઉછેરની રીત જાણે અને પ્રત્યક્ષ રીતે ધરુ ઉછેર કરે. 3. શાકભાજી માર્કેટની મુલાકાત લઈ તેના ભાવોની જાણકારી મેળવે. 4. શાકભાજી ધરુવાડીમા લાગતા રોગ- જીવાતનું નિદાન કરી તેના નિયંત્રણની પદ્ધતિ જાણે.</p>						
Mapping between Cos and PSOs	Course Outcomes (COs) ↓ / PSOs →	PSO-1 Remembering	PSO-2 Understanding	PSO-3 Applying	PSO-4 Analyzing	PSO-5 Evaluating	PSO-6 Creating
	CO-1	✓	✓	-	-	-	-
	CO-2	✓	✓	✓	-	-	-
	CO-3	✓	✓	-	✓	-	-
	CO-4	✓	✓	-	✓	-	-
	CO-5	✓	✓	✓	-	✓	✓
Reference Books	<p>1. શાકભાજી વિજ્ઞાન - બાબુભાઈ અવરાણી 2. શાકભાજી પાકોની ખેતી - કૃષિ યુનિવર્સિટી-જૂનાગઢ 3. કૃષિ ગોવિદ્યા - કૃષિ યુનિવર્સિટી-આણંદ</p>						
Teaching Methodology	વ્યાખ્યાન, ચર્ચા, અવલોકન, પ્રત્યક્ષકાર્યો, સ્વઅભ્યાસ, સેમિનાર અને સ્વાધ્યાય.						

Evaluation Method	<p><u>Internal Assessment : 50 Marks</u></p> <ol style="list-style-type: none">1. વિકલ્પ પસંદ કરી લખો. (MCQ) (05 Marks)2. લેખિત કસોટી (20 Marks)3. હાજરી (5 Marks)4. સ્વાધ્યાય (05 Marks)5. પ્રત્યક્ષ કાર્યો (15 Marks) <p><u>External Assessment : 50 Marks</u></p> <p>લેખિત કસોટી (35 Marks)</p> <p>પ્રત્યક્ષ કાર્યો (15 Marks)</p>
--------------------------	---

<p style="text-align: center;">VEER NARMAD SOUTH GUJARAT UNIVERSITY, SURAT Syllabus effective from Academic Year-2025-26 BACHELOR OF RURAL STUDIES Four Year Honors (NCF-NEP)</p>					
Program Name	B.R.S.				
Semester	SEM:6				
NCrF Credit Level	4				
Course Type	Major				
Course Sub type	NIL				
Subject Type	Discipline Specific				
Course Code	BRS MJ 116				
Course Level	300				
Course Title	Subject – ગ્રામ વિસ્તરણ (Rural Extension) Course Title -: દ્રશ્ય-શ્રાવ્ય સાધનો (Audio-Visual Equipment)				
Credit	Theory:	3	Practical:	1	Total: 4
Effective Form	Academic Year : 2025-2026				
Pre – requisite પૂર્વ જરૂરિયાત	વિસ્તરણ શિક્ષણમાં વિસ્તરણ માટેનાં માધ્યમ તરીકેના જુદાં જુદાં સાધનોનો વિદ્યાર્થીઓ પરિચય કેળવે.				
Purpose Of Course (વિષયની જરૂરિયાત)	વિસ્તરણ કાર્ય માટે માધ્યમ તરીકે દ્રશ્ય-શ્રાવ્ય સાધનોનો વિદ્યાર્થીઓને પરિચય થાય અને વિદ્યાર્થીઓ તેનો ઉપયોગ શીખે.				
Course Objective (વિષયના હેતુઓ)	<ol style="list-style-type: none"> 1. વિસ્તરણના માધ્યમ તરીકે દ્રશ્ય-શ્રાવ્ય સાધનો અંગે વિદ્યાર્થીઓ પરિચિત થાય. 2. વિદ્યાર્થીઓ દ્રશ્ય-શ્રાવ્ય સાધનોનો વિસ્તરણમાં ઉપયોગ કરતાં શીખે. 3. વિદ્યાર્થીઓ વિસ્તરણ માટેનાં આધુનિક દ્રશ્ય-શ્રાવ્ય સાધનોનો પરિચય કેળવે અને તેનો ઉપયોગ શીખે. 				
Course Outcomes	<p>CO-1:વિદ્યાર્થી દ્રશ્ય શિક્ષણ સામગ્રી (બિન-પ્રક્ષેપિત અને પ્રક્ષેપિત)ના અર્થ, ઉદ્દેશ્યો, પસંદગીના માપદંડો તથા વિવિધ પ્રકારો (પોસ્ટર, ચાર્ટ, ફિલ્મ ચાર્ટ, પ્રોજેક્ટર વગેરે)ને ઓળખી અને સમજાવી શકે.</p> <p>CO-2:વિદ્યાર્થી લેખિત શિક્ષણ સામગ્રીના પ્રકારો (અખબાર, લિફ્લેટ, પેમ્પલેટ, બુલેટિન, પરિપત્ર વગેરે)ના લાભો અને મર્યાદાઓ સમજાવી શકે તથા જન સંચારમાં તેના ઉપયોગને સમજાવી શકે.</p> <p>CO-3:વિદ્યાર્થી શ્રાવ્ય શિક્ષણ સામગ્રી (રેડિયો, ટેપરેકોર્ડર, માઈક્રોફોન, લાઉડસ્પીકર વગેરે)ના ઉપયોગ અને મહત્વને સમજાવી શકે તથા જનતાને સંબોધિત કરવામાં તેની ભૂમિકા સમજાવી શકે.</p> <p>CO-4:વિદ્યાર્થી દ્રશ્ય-શ્રાવ્ય શિક્ષણ સામગ્રી (ટેલિવિઝન, ફિલ્મ, નાટક, કઠપૂતળી, લોકગીત અને લોકનૃત્યો)ના સામાજિક અને શૈક્ષણિક ઉપયોગનું વિશ્લેષણ કરી શકે.</p>				

	CO-5:વિદ્યાર્થી માહિતી વિજ્ઞાન દ્વારા જન સંચારની પ્રક્રિયા (ઉપગ્રહ સંચાર, દૂરસંચાર, ઇન્ટરનેટ, અંતરિક્ષ એપ્લીકેશન સેન્ટર) સમજાવી શકે તથા પ્રત્યક્ષ કાર્યો દ્વારા દ્રશ્ય-શ્રાવ્ય સાધનોનો ક્ષેત્ર સ્તરે ઉપયોગ કરી અહેવાલ તૈયાર કરી શકે.						
Course Content	<p>અભ્યાસક્રમ (સૈદ્ધાંતિક) :</p> <p>એકમ - 1 દ્રશ્ય શિક્ષણ સામગ્રી : બિન પ્રક્ષેપિત અને પ્રક્ષેપિત :</p> <p>1.1 દ્રશ્ય સામગ્રીના ઉદ્દેશ્યો, દ્રશ્ય સામગ્રીની પસંદગી</p> <p>1.2 દ્રશ્ય સામગ્રી : પોસ્ટર, ચાર્ટ્સ, ફ્લિપ ચાર્ટ, ફોટોબુક, ફ્લેશ કાર્ડ્સ, બ્લેક બોર્ડ, બુલેટિન બોર્ડ, પ્રદર્શન.</p> <p>1.3 પ્રક્ષેપણના પ્રકાર</p> <p>1.4 દ્રશ્ય સામગ્રી (પ્રક્ષેપિત) : સ્લાઇડર પ્રોજેક્ટર, ઓવરહેડ પ્રોજેક્ટર, ઓપેક પ્રોજેક્ટર, મૂવી પ્રોજેક્ટર.</p> <p>એકમ - 2 લેખિત શિક્ષણ સામગ્રી :</p> <p>3.1 લેખિત શિક્ષણ સામગ્રીનો લાભ, મર્યાદાઓ</p> <p>3.2 સમાચાર લેખન, અખબાર, લિફ્લેટ, પેમ્પલેટ, બુલેટિન, પરિપત્ર</p> <p>એકમ - 3 શ્રાવ્ય શિક્ષણ સામગ્રી :</p> <p>રેડિયો, ટેપરેકોર્ડર, જનતાને સંબોધિત કરવા માટે ઉપયોગી ઉપકરણ, માઈક્રોફોન, લાઉડસ્પીકર</p> <p>એકમ - 4 દ્રશ્ય-શ્રાવ્ય શિક્ષણ સામગ્રી</p> <p>ટેલીવિઝન, ફિલ્મ, કઠપૂતળી, નાટક, પરંપરાગત લોકગીત અને લોકનૃત્યો</p> <p>એકમ - 5 માહિતી વિજ્ઞાન દ્વારા જન સંચાર :</p> <p>6.1 આધુનિક સંચારનો વિકાસ</p> <p>6.2 માહિતી વિજ્ઞાનની કાર્યપ્રણાલી</p> <p>6.3 ઉપગ્રહ દ્વારા સંચાર</p> <p>6.4 ભારતીય અંતરિક્ષ એપ્લીકેશન સેન્ટર</p> <p>6.5 દૂરસંચાર</p> <p>6.6 ઇન્ટરનેટ</p> <p>પ્રત્યક્ષ કાર્યો :</p> <p>1. વિદ્યાર્થીઓ ગામમાં કોઈ એક દ્રશ્ય-શ્રાવ્ય સાધનોનો ઉપયોગ ક્ષેત્ર કાર્ય દરમિયાન કરે અને અહેવાલ લેખન કરે.</p> <p>2. આધુનિક દ્રશ્ય-શ્રાવ્ય સામગ્રીનો પરિચય વિદ્યાર્થીઓ કરે અને અહેવાલ બનાવે.</p> <p>3. વિવિધ લેખન સામગ્રીના નમૂના લેગા કરે ચાર્ટ બનાવવો.</p>						
Mapping between Cos and PSOs	CO \ PSO	PSO-1 Remembering	PSO-2 Understanding	PSO-3 Applying	PSO-4 Analyzing	PSO-5 Evaluating	PSO-6 Creating
	CO-1	✓	✓	-	-	-	-
	CO-2	-	✓	-	-	-	-
	CO-3	-	✓	-	-	-	-
	CO-4	-	-	-	✓	-	-
	CO-5	-	✓	✓	-	✓	✓

Reference Books	<p>સંદર્ભ ગ્રંથો :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. વિસ્તરણ શિક્ષણ - શ્રી બાબુભાઈ અવરાણી, અનડા પ્રકાશન - અમદાવાદ. 2. કૃષિ વિસ્તરણ શિક્ષણ - ઈશ્વરભાઈ પટેલ અને અન્ય યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ-અમદાવાદ 3. દ્રશ્ય-શ્રાવ્ય શિક્ષણ - ધીરજલાલ ભાવસાર, નવભારત - અમદાવાદ 4. Extension and Communication for Development O.P. Dhammu & H.P. Bhatnagar Oxford and IBH Publishing Co-Pvt. Ltd. 5. Extension Education and Rural Development Santhe Govind and G. Tamilseveli Agrobios (India) Jodhpur 6. પ્રસાર શિક્ષા, ડૉ.વૃન્દા સિંહ, પંચશીલ પ્રકાશન, જયપુર. (હિન્દી)
Teaching Methodology	વ્યાખ્યાન, ચર્ચા, અવલોકન, પ્રત્યક્ષકાર્યો, સ્વઅભ્યાસ, સેમિનાર અને સ્વાધ્યાય.
Evaluation Method	<p>Internal Assessment : 50 Marks</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. વિકલ્પ પસંદ કરી લખો. (MCQ) (05 Marks) 2. લેખિત કસોટી (20 Marks) 3. હાજરી (5 Marks) 4. સ્વાધ્યાય (05 Marks) 5. પ્રત્યક્ષ કાર્યો (15 Marks) <p>External Assessment : 50 Marks</p> <p>લેખિત કસોટી (35 Marks)</p> <p>પ્રત્યક્ષ કાર્યો (15 Marks)</p>

VEER NARMAD SOUTH GUJARAT UNIVERSITY, SURAT
Syllabus effective from Academic Year-2025-26
BACHELOR OF RURAL STUDIES
Four Year Honors (NCF-NEP)

Program Name	B.R.S.				
Semester	SEM:6				
NCrF Credit Level	4				
Course Type	Major				
Course Subtype	NIL				
Subject Type	Discipline Specific				
Course Code	BRS MJ 116				
Course Level	300				
Course Title	Major Course : ગ્રામવિકાસ અને વ્યવસ્થાપન (Rural Development & Management) Course Title : ગ્રામીણ સમાજનો આર્થિક વિકાસ (Economic development of rural society)				
Credit	Theory:	3	Practical:	1	Total: 4
Effective Form	Academic Year : 2025-2026				
Pre – requisite પૂર્વજરૂરિયાત	ભારત ગામડાઓનો બનેલો દેશ છે. ભારતનો રાષ્ટ્રીય વિકાસ કરવો હોય તો ભારતના અર્થતંત્રને મજબૂત બનાવવું જરૂરી છે. તેથી ગ્રામીણ અર્થતંત્રને સમજવું આવશ્યક છે.				
Purpose Of Course (વિષયની જરૂરિયાત)	ગ્રામીણ વિકાસનો પાયો જેના પર ટકેલો છે એવા ગ્રામીણ અર્થતંત્રથી વિદ્યાર્થીઓ પરિચિત થાય.				
Course Objective (વિષયનાહેતુઓ)	1.ગ્રામીણ અર્થતંત્રનો પાયો મજબૂત થાય. 2.ભારતના આર્થિક વિકાસના પ્રવાહથી વિદ્યાર્થીઓ પરિચિત થાય. 3.મહત્વની આર્થિક સમસ્યાઓને સમજે. 4.વિકાસનું મહત્વનું પાસું તરીકે માનવ વિકાસ આંકથી પરિચિત થાય.				
Course Outcomes	CO-1: વિદ્યાર્થી આર્થિક વૃદ્ધિ અને આર્થિક વિકાસ વચ્ચેન તફાવત, વિકાસશીલ અર્થતંત્રના લક્ષણો તથા આર્થિક-બિનઆર્થિક પ્રવૃત્તિઓ સમજાવી શકે. CO-2: વિદ્યાર્થી ઉદારીકરણ, ખાનગીકરણ અને વૈશ્વિકીકરણ જેવા આર્થિક સુધારાઓના લાભો અને ગેરલાભોનું વિશ્લેષણ કરી શકે. CO-3: વિદ્યાર્થી ગરીબીની સંકલ્પના, તેના કારણો, માપન પદ્ધતિઓ તથા ગરીબી નિવારણની વ્યૂહરચનાઓ અને કાર્યક્રમો સમજાવી શકે. CO-4: વિદ્યાર્થી બેરોજગારીની સમસ્યા, તેના પ્રકારો, ભારતમાં બેરોજગારીની સ્થિતિ તથા રોજગારલક્ષી યોજનાઓનું મૂલ્યાંકન કરી શકે. CO-5: વિદ્યાર્થી માનવ વિકાસની સંકલ્પના, માનવ વિકાસ આંક અને માનવ વિકાસ સામેના પડકારો સમજી પ્રત્યક્ષ કાર્યો દ્વારા ગરીબી તથા રોજગાર કાર્યક્રમો અંગે અહેવાલ તૈયાર કરી શકે.				

Course Content	<p>અભ્યાસક્રમ (સૈદ્ધાંતિક)</p> <p>એકમ-1 આર્થિક વિકાસ:</p> <p>1.1 આર્થિક વૃદ્ધિ અને આર્થિક વિકાસ વચ્ચેનો તફાવત.</p> <p>1.2 વિકાસશીલ અર્થતંત્રના લક્ષણો.</p> <p>1.3 આર્થિક અને બીનઆર્થિક પ્રવૃત્તિ.</p> <p>1.4 મિશ્ર અર્થતંત્ર</p> <p>એકમ-2 આર્થિક સુધારાઓ :</p> <p>2.1 ઉદારીકરણના લાભો અને ગેરલાભો.</p> <p>2.2 ખાનગીકરણના લાભો અને ગેરલાભો.</p> <p>2.3 વૈધિકીકરણના લાભો અને ગેરલાભો.</p> <p>એકમ -3 આર્થિક સમસ્યાઓ અને પડકારો 1</p> <p>3.1 ગરીબી, ગરીબી રેખાથી નીચે જીવતા લોકો, ગરીબીનું માપન.</p> <p>3.2 ભારતમાં ગરીબી, ગરીબી ઉદ્ભવવાના કારણો.</p> <p>3.3 ગરીબી નિવારણની વ્યૂહરચનાઓ.</p> <p>3.4 ગરીબી નિવારણ કાર્યક્રમ.</p> <p>એકમ-4 આર્થિક સમસ્યાઓ અને પડકારો 2</p> <p>4.1 બેરોજગારી, ભારતમાં બેરોજગારી.</p> <p>4.2 બેરોજગારી ઘટાડવાના ઉપાયો.</p> <p>4.3 રોજગાર લક્ષી યોજનાઓ.</p> <p>એકમ-5 માનવ વિકાસ</p> <p>5.1 માનવ વિકાસનો અર્થ.</p> <p>5.2 માનવ વિકાસ આંક.</p> <p>5.3 માનવ વિકાસ સામેના પડકારો.</p> <p>પ્રત્યક્ષ કાર્યો :</p> <p>1 ગ્રામીણ ક્ષેત્રમાં ચાલતા રોજગારલક્ષી કાર્યક્રમોમાં લાભાર્થીઓની મુલાકાત લઈ અહેવાલ તૈયાર કરવો.</p> <p>2 ગ્રામ પંચાયતની મુલાકાત લઈ ગરીબ નિવારણના કાર્યક્રમોનો અભ્યાસ કરવો.</p>																																										
Mapping between Cos and PSOs	<table border="1"> <thead> <tr> <th>CO \ PSO</th> <th>PSO-1</th> <th>PSO-2</th> <th>PSO-3</th> <th>PSO-4</th> <th>PSO-5</th> <th>PSO-6</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>CO-1</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>CO-2</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>CO-3</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>CO-4</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>CO-5</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>-</td> <td>✓</td> </tr> </tbody> </table>	CO \ PSO	PSO-1	PSO-2	PSO-3	PSO-4	PSO-5	PSO-6	CO-1	✓	✓	-	-	-	-	CO-2	-	-	-	✓	✓	-	CO-3	✓	✓	✓	-	-	-	CO-4	-	-	-	✓	✓	-	CO-5	-	-	✓	✓	-	✓
CO \ PSO	PSO-1	PSO-2	PSO-3	PSO-4	PSO-5	PSO-6																																					
CO-1	✓	✓	-	-	-	-																																					
CO-2	-	-	-	✓	✓	-																																					
CO-3	✓	✓	✓	-	-	-																																					
CO-4	-	-	-	✓	✓	-																																					
CO-5	-	-	✓	✓	-	✓																																					
Reference Books	<p>1.સરકારી યોજનાઓ-ડી.આર.પટેલ -અનડા બુક ડીપો.</p> <p>2.સામાજિક વિજ્ઞાન ધોરણ 10-ગુજરાત રાજ્ય શાળા પાઠ્યપુસ્તક મંડળ.</p>																																										

Teaching Methodology	વ્યાખ્યાન, ચર્ચા, અવલોકન, પ્રત્યક્ષકાર્યો, સ્વઅભ્યાસ, સેમિનાર અને સ્વાધ્યાય.
Evaluation Method	Internal Assessment : 50 Marks 1. વિકલ્પ પસંદ કરી લખો. (MCQ) (05 Marks) 2. લેખિત કસોટી (20 Marks) 3. હાજરી (5 Marks) 4. સ્વાધ્યાય (05 Marks) 5. પ્રત્યક્ષ કાર્યો (15 Marks) External Assessment : 50 Marks લેખિત કસોટી (35 Marks) પ્રત્યક્ષ કાર્યો (15 Marks)

VEER NARMAD SOUTH GUJARAT UNIVERSITY, SURAT						
SYLLABUS						
Program Name	BACHELOR OF RURAL STUDIES Four Year Honours (NCF-NEP)					
Semester	B.R.S. Semester-06					
NCrF Credit Level	4					
Course Type	Minor					
Course Subtype	NIL					
Subject Type	Discipline Specific					
Course Code	Minor-106 / ME – 106					
Course Level	300					
Course Title	Course Title : પાક સંરક્ષણ અને જંતુનાશક વ્યવસ્થાપન (Plant Protection and Pesticide Management)					
Credit	Theory:	4	Practical:	-	Total:	4
Effective Form	Academic Year : 2025-26					
Pre – requisite પૂર્વજરૂરિયાત	જુદા જુદા પાકોમાં આવતા રોગો અને તેના જુદા જુદા પ્રકારના નિયંત્રણ વિશે જાગૃત હોવો જરૂરી છે.					
Purpose Of Course (વિષયની જરૂરિયાત)	વિદ્યાર્થી જુદા જુદા પાકોમાં આવતા રોગો અને કીટકો તેમજ તેના અટકાવવાના ઉપાયો વિશે જાણે તે જરૂરી છે.					
Course Objective (વિષયના હેતુઓ)	હેતુઓ : 1. વિવિધ પાકોની જીવાત અને રોગોની ઓળખ કરે. 2. જંતુનાશક દવાઓનો ઉપયોગીતાને સમજે. 3. નુકશાન કરતાં રોગોને ઓળખે તેમજ નિયંત્રણ વિશે માર્ગદર્શન કેળવે.					
Course Outcomes	CO-1:વિદ્યાર્થી પ્રાચીન ભારતીય કૃષિ પરંપરામાં પાક સંરક્ષણની સંકલ્પના, તેનું મહત્વ અને પરંપરાગત જ્ઞાનની ભૂમિકા સમજાવી શકે. CO-2:વિદ્યાર્થી પાક સંરક્ષણની વ્યાખ્યા અને મહત્વ સમજાવી શકે તેમજ વનસ્પતિ રોગ વિજ્ઞાનનો પરિચય આપી ફૂગ, બેક્ટેરિયા અને વાયરસજન્ય રોગો, તેમના લક્ષણો, ફેલાવાની રીતો અને રોગ અટકાવવાના સિદ્ધાંતો સમજાવી શકે. CO-3:વિદ્યાર્થી સંકલિત જીવાત નિયંત્રણ (IPM) ની વ્યાખ્યા, મહત્વ અને વિવિધ પદ્ધતિઓ જેવી કે કૃષિકર્ષણ, યાંત્રિક, ભૌતિક, કાનૂની, જૈવિક અને રાસાયણિક નિયંત્રણ પદ્ધતિઓનું વર્ણન કરી શકે અને તેનો યોગ્ય ઉપયોગ સમજાવી શકે.					

	<p>CO-4:વિદ્યાર્થી જુવાર, ઘઉં, ડાંગર, મગફળી, કપાસ, તલ, તમાકુ, તુવેર અને શેરડીના મુખ્ય રોગો, તેમના લક્ષણો અને નિયંત્રણ પદ્ધતિઓનું વિશ્લેષણ કરી શકે.</p> <p>CO-5વિદ્યાર્થી જંતુનાશક દવાઓની ગણતરી કરી શકે, વિવિધ જંતુનાશક દવાઓના વ્યાપારિક નામો ઓળખી શકે, દવાઓના સંગ્રહ અને કાળજીના નિયમો સમજાવી શકે તેમજ ખેતર મુલાકાત દ્વારા જીવાત-રોગોની ઓળખ અને નિયંત્રણમાં વપરાતી દવાઓનું પ્રાયોગિક જ્ઞાન મેળવી શકે</p>
<p>Course Content</p>	<p>અભ્યાસક્રમ (સૈદ્ધાંતિક) :</p> <p>એકમ - 1 પ્રાચીન ભારતીય કૃષિ પરંપરામાં પાક સંરક્ષણ અને તેનું મહત્વ.</p> <p>એકમ - 2 પાક સંરક્ષણ : વ્યાખ્યા, મહત્વ, વનસ્પતિ રોગ વિજ્ઞાન પરિચય, ફૂગ, બેક્ટેરિયા અને વાયરસ, વનસ્પતિ રોગના લક્ષણો, વનસ્પતિ રોગનો ફેલાવો અને રોગ અટકાવવાના સિદ્ધાંતો.</p> <p>એકમ - 3 સંકલિત જીવાત નિયંત્રણ (IPM) :</p> <p>પ્રસ્તાવના, વ્યાખ્યા, મહત્વ, સંકલિત જીવાત નિયંત્રણ પદ્ધતિઓ - કેશાકર્ષણ પદ્ધતિ, યાંત્રિક પદ્ધતિ, ભૌતિક પદ્ધતિ, કાનૂની નિયંત્રણ, જૈવિક અને રાસાયણિક નિયંત્રણ.</p> <p>એકમ - 4 ખેતી પાકના રોગો, તેના લક્ષણો અને તેનું નિયંત્રણ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. જુવાર - સ્મટ, એન્થ્રેકનોઝ 2. ઘઉં - રસ્ટ, લૂઝ સ્મટ 3. ડાંગર - બ્લાસ્ટ, બેક્ટેરિયલ બ્લાઇટ 4. મગફળી - ટીક્કા, કોલાર રોટ 5. કપાસ - એન્થ્રાકોસિસ, લિફ્ટ સ્પોટ, વીલ્ટ 6. તલ - ફાઇલોડી, ફાઇટોફ્લોરા બ્લાઇટ 7. તમાકુ - ડેમ્પિંગ ઓફ, લીફ કર્લ 8. તુવેર - વીલ્ટ, સ્ટેરિલિટી મોઝાઈક 9. શેરડી - રેડ રોટ, ચાબુકીયઓ <p>એકમ - 5 જંતુનાશક દવા</p> <ol style="list-style-type: none"> 4.1 જંતુનાશક દવાની ગણતરી 4.2 જંતુનાશક દવાઓનો વ્યાપારિક નામો 4.3 જંતુનાશક દવાઓનો સંગ્રહ અને કાળજી. <p>પ્રત્યક્ષ કાર્યો :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. રોગ અને જીવાતના સંદર્ભમાં ખેતરોની મુલાકાત 2. વિવિધ જીવાત અને રોગોની ઓળખ કરવી. 3. જીવાત અને રોગોના નિયંત્રણમાં વપરાતી દવાઓની ઓળખ લેવી.

Mapping between Cos and PSOs	CO \ PSO	PSO-1 Remembering	PSO-2 Understanding	PSO-3 Applying	PSO-4 Analyzing	PSO-5 Evaluating	PSO-6 Creating
	CO-1	✓	✓	-	-	-	-
	CO-2	✓	✓	-	✓	-	-
	CO-3	-	✓	✓	✓	-	-
	CO-4	-	✓	✓	✓	✓	-
	CO-5	-	✓	✓	✓	✓	✓
Reference Books	<p>સંદર્ભ ગ્રંથો :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. સંપૂર્ણ પાક સંરક્ષણ ભાગ - 1 અને ભાગ - 2 - બાબુભાઈ અવરાણી – અનડા પ્રકાશન, અમદાવાદ 2. ઉચ્ચતર જમીન વ્યવસ્થાપન અને પાક સંરક્ષણ - બાબુભાઈ અવરાણી – અનડા પ્રકાશન, અમદાવાદ 3. કૃષિ કીટ વિદ્યા - ભાગ-1 અને ભાગ-2- ડો. જી. એ. પટેલ હરિભાઈ પટેલ – યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ-અમદાવાદ 4. કૃષિ ગોવિદ્યા - ગુજરાત કૃષિ યુનિવર્સિટી, આણંદ 5. કૃષિ વિજ્ઞાન - 29 – રોયલ કોમ્પલેક્સ, ભૂતખાના ચોક, ઢેબર રોડ, રાજકોટ-360002 6. પાક સંરક્ષણ વિશેષાંક – કૃષિ ગોવિદ્યા પ્રકાશન વિભાગ, ગુજરાત કૃષિ યુનિવર્સિટી, આણંદ 5. A Handbook of plant Protection- D.S. Rao - Publisher - S.V. Rangaswamy and Company Bengaluru, Karnataka 						
Teaching Methodology	વ્યાખ્યાન, પ્રાયોગિક કાર્યો, જૂથ-ચર્ચા, સ્વઅભ્યાસ, સેમિનાર અને સ્વાધ્યાય.						
Evaluation Method	<p>Internal Assessment : 50 Marks</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. વિકલ્પ પસંદ કરી લખો. (MCQ) (10 Marks) 2. લેખિત કસોટી (25 Marks) 3. હાજરી (05 Marks) 4. સ્વાધ્યાય (10 Marks) <p>External Assessment : 50 Marks</p> <p>લેખિત કસોટી (50 Marks)</p>						

VEER NARMAD SOUTH GUJARAT UNIVERSITY, SURAT Syllabus effective from Academic Year-2025-26 BACHELOR OF RURAL STUDIES Four Year Honours (NCF-NEP)						
Program Name	BACHELOR OF RURAL STUDIES Four Year Honours (NCF-NEP)					
Semester	SEM-6					
NCrF Credit Level	2					
Course Type	AEC					
Course Subtype	NIL					
Subject Type	Discipline Specific					
Course Code	AEC-105					
Course Level	300					
Course Title	English					
Credit	Theory:	2	Practical:	-	Total:	2
Effective Form	Academic Year : 2025-26					
Pre – requisite પૂર્વજરૂરિયાત	<ol style="list-style-type: none"> 1. Basic knowledge of English grammar and vocabulary. 2. Ability to read and understand simple English sentences. 3. Interest in reading literary texts and understanding artistic expression. 4. Preliminary understanding of general grammar rules. 5. Ability to learn, interpret, and analyze with guidance. 					
Purpose Of Course (વિષયની જરૂરિયાત)	The Course is designed to familiarize students with English literary works, improve their grasp of vocabulary and grammar, boost their linguistic proficiency and speak enthusiasm for exploring English literature.					
Course Objective (વિષયના હેતુઓ)	Objectives: <ol style="list-style-type: none"> 1. To introduce the students to English Literature. 2. To strengthen the vocabulary and Grammar of students. 3. To strengthen the grammar capacity and languages ability of the students. 4. To generate interest of the students for English Literature. 5. To enhance reading and comprehension skill. 					
Course Outcomes	<ol style="list-style-type: none"> 1. Students will understand the main ideas, themes, and writing style of the play and the novel. 2. Students will be able to use the four grammar elements (Active–Passive, Prepositions, Conjunctions, Adjective Clauses) correctly. 3. Students will answer comprehension questions accurately and confidently. 4. Students’ reading, writing, and expressive abilities in English will improve. 5. Students will gain confidence in language use and develop a strong base for further studies. 					
Course Content	Curriculum: Unit - 1 English Literatre <p style="text-align: center;">:-</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. One act play: A Marriage Proposal - Anton Chekhov 2. Novel: The Old Man And The Sea- Ernest Heming way Unit.2.Grammar					

	<p>1. Active-Passive 2. Preposition 3. Conjunction 4. Adjective clause</p> <p>Unit.3. Comprehension</p>						
Mapping between Cos and PSOs	CO \ PSO	PSO-1 Remembering	PSO-2 Understanding	PSO-3 Applying	PSO-4 Analyzing	PSO-5 Evaluating	PSO-6 Creating
	CO-1	✓	✓	-	✓	-	-
	CO-2	-	✓	✓	-	-	-
	CO-3	-	✓	✓	✓	-	-
	CO-4	-	✓	✓	✓	✓	-
	CO-5	-	✓	✓	-	✓	✓
Reference Books	<p>Reference Book : 1 Anton Chekhov-A Marriage Proposal Published by Original Black classics. 2 Ernest Hemingway- The old Man and The Sea Published by Original Black Classics. 3 High School English Grammar- Pub: -Oxford University.</p>						
Teaching Methodology	Lectures, discussions, observations, practical exercises, self-study, seminars and self-study exercises.						
Evaluation Method	<p><u>Internal Assessment : 25 Marks</u> 1. Choose the option and write. (MCQ) (05 Marks) 2. Written Test (10 Marks) 3. Attendance (05 Marks) 4. Assignment (05 Marks) <u>External Assessment : 25 Marks</u> Written Test (25 Marks)</p>						

VEER NARMAD SOUTH GUJARAT UNIVERSITY, SURAT
Syllabus effective from Academic Year-2025-26
BACHELOR OF RURAL STUDIES
Four Year Honours (NCF-NEP)

Program Name : B.R.S

Semester : 6

Course Type : INTERNSHIP

Course Code - Int-101

Credit - 4

Marks= Internal-50 + External-50 Total=100

Course : INTERNSHIP (120 Hours)

:

❖ હેતુઓ :

ઇન્ટર્નશીપ વિદ્યાર્થીઓને કોલેજમાં ભણતી વખતે શીખેલ કૌશલ્યોને અમલમાં મૂકવાની તક પૂરી પાડશે. વધુમાં, વિદ્યાર્થીઓને તે કૌશલ્યો વધારવાની, કામના વાતાવરણનો પરિપ્રેક્ષ્ય મેળવવાની અને માર્ગદર્શક અથવા સુપરવાઈઝરના અનુભવ અને સલાહનો લાભ લેવાની તક પ્રાપ્ત થશે.

❖ ઇન્ટર્નશીપ શા માટે ?

1. ગ્રેજ્યુએશન કરી રહેલા વિદ્યાર્થીઓની કારકિર્દીના વિકલ્પોનું અન્વેષણ કરવા.
2. સિદ્ધાંત અને પ્રેક્ટિસને એકીકૃત કરવા.
3. તેમના અભ્યાસના ક્ષેત્રમાં રુચિઓ અને ક્ષમતાઓનું મૂલ્યાંકન કરવા.
4. અર્થતંત્રમાં કામ અને તેના કાર્યની પ્રશંસા કરવાનું શીખવશે.
5. કામની સફળતા માટે જરૂરી કામ કરવાની ટેવ અને વલણ કેળવવા.
6. જોબ ઇન્ટરવ્યુ પ્રક્રિયામાં સંચાર, આંતર વ્યક્તિત્વ અને અન્ય જટિલ કુશળતા વિકસાવવા.
7. કામના અનુભવ માટે.
8. કોલેજમાંથી સ્નાતક થયા પછી સીધા પૂર્ણ-સમયની નોકરી તરફ દોરી જતા રોજગાર સંપર્કો મેળવવા.

❖ વિદ્યાર્થીઓની ઇન્ટર્નશીપનો વિષય :

બી.આર.એસ. કોલેજોમાં ક્ષેત્રવિદ્યા, પશુપાલન, બાગાયત અને વનવિદ્યા, ગ્રામ વિસ્તરણ, ગ્રામ વિકાસ અને વ્યવસ્થાપન એમ પાંચ વિષય પૈકી વિદ્યાર્થી જે મુખ્ય વિષય ધરાવતો હોય તેને ધ્યાનમાં રાખીને ઇન્ટર્નશીપ ગોઠવવામાં આવશે. એટલે કે તે મુખ્ય વિષયને અનુરૂપ હશે. તેનો સમય કુલ 120 કલાકનો રહેશે.